

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 668

vineri 13 iulie 1962

12 pagini 25 bani

Activități de vacanță

În școli nu mai răsună clopoțelul care anunță începutul și sfîrșitul orelor de curs. Nu mai întilnești profesori cu catalogul sub braț, îndreptîndu-se spre clase. Au încetat să mai fie luate cu asalt chiar și avizierele școlilor medii, unde figurează listele candidaților care au luat examenul de maturitate.

Înseamnă oare aceasta că școlile și-au întrerupt orice activitate? Nicidecum!

A început în ultimul timp să circule o nouă expresie — „trimestrul al patrulea“. E un trimestru de un fel deosebit, dar și în cursul lui viața școlii continuă să pulseze la fel de viu ca și în trimestrele precedente „obișnuite“.

Tabere, excursii, drumeție...

„Elevii claselor a VIII-a, a IX-a și a X-a, care pleacă în excursie pe data de 18 iulie, se vor prezenta luni, 16 iulie, ora 10, pentru a li se face unele comunicări... „Plecarea la tabără are loc la 22 iulie (seria a II-a) și 5 august (seria a III-a)“. „La club se vor desfășura: luni — vizitarea unei întreprinderi metalurgice, jocuri în aer liber, o audiere muzicală; marți — o seară literară, un concurs „cine știe câștigă“ și un meci amical de volei; miercuri — drumeție: vizitarea împrejurimilor orașului; joi — ...“ Bogat în acțiuni variate și atractive, programul vacanței arată, în mai toate școlile din țară, că activitatea educativă nu s-a întrerupt de fel.

Prin definiție, vacanța reprezintă timpul de odihnă, întreruperea temporară a unei activități cu scopul refacerii forțelor. Definiția este corectă dar de-a parte de a reda sensul, bogăția vacanțelor pe care le petrec elevii noștri sub supravegherea atentă, plină de grijă a școlii, a cadrelor didactice. Lipsesc din această definiție reflectarea faptului că, sub forme deosebit de atractive, străbătînd țara în lung și lat, admirînd frumusețile ei, culegînd cunoștințe și impresii despre trecutul ei glorios, despre minunatul ei prezent, stînd de vorbă cu cei ce desăvîrșesc construirea socialismului sau contribuind și ei, prin acțiunile lor patriotice, la munca celor mari, copiii se dezvoltă armonios, își fortifică forțele, își largesc orizontul de cunoștințe. Ei învață să citească în construcțiile noi pe care le întilnesc pretutindeni, în munca avîntată a colectivelor de muncitori din uzine ori de pe ogoare, felul cum se făurește istoria — istoria harnicului nostru popor sub conducerea înțeleaptă a partidului. Învață să admire și să tubească natura, frumosul. Învață să se încreadă în forțele lor, să înfrunte greutatea de a trece un pîriu mai repede sau o pantă mai abruptă. Învață să trăiască în colectiv, să se comporte tovărășeste cu co-

legii lor, viitorii lor tovarăși de muncă.

Iată dar că, în forme specifice, procesul educativ continuă să se desfășoare din plin și în vacanță.

Pregătiri pentru noul an școlar

În timp ce elevii trăiesc, în toate colțurile patriei, clipe de neuitat, școlile s-au transformat în adevărate șantiere. Gospodari chibzuiți, harnici, directorii au început din vreme pregătirile pentru deschiderea noului an școlar.

Dacă te oprești la Școala medie din Bicăz, bunăoară, mirosul de var, de tencuială proaspătă, îți spune încă de la intrare că aici munca este în toi. Se zugrăvesc sălile de clasă și culoarele, se fac reparații în exterior. Internatul se renovează și își mărește capacitatea.

Cu intense pregătiri este în-

timpinat noul an școlar și în raionul Costești din regiunea Argeș. La toate cele 110 școli din raion au început reparațiile și curățenia. Multe din ele vor primi o „zestre“ nouă: bănci, catedre, dulapuri.

Mulți elevi din numeroase localități ale patriei vor începe noul an școlar în localuri noi, moderne și luminoase. În raionul Piatra Neamț, de exemplu, sînt aproape de finisare localurile noi ale școlilor din comunele Galu, Bicăz-Chei, Ivaneș, Mărgineni și Grințieși. În raionul Costești se ridică școli noi la Șerbănești, Gliganu, Cornățel, Slobozia, Coșăreni-Sirbii Măgura etc.

În întreaga țară — la București și la Baia Mare, la Constanța și la Suceava, în nenumărate sate — școli noi, clase mari, pline de soare, laboratoare bine utilate, cabinete școlare și săli de sport — daruri ale partidului și guvernului, ale întregului popor, îi vor primi pe copiii veniți să învețe carte, să se pregătească temeinic pentru viață.

Studiu

Cei ce îi învață pe alții nu încetează la rîndul lor să învețe. Răgazul vacanței de vară este îolosit din plin în acest scop.

În această perioadă institutele de perfecționare ale cadrelor didactice se află în plină activitate. La Iași, la București, la Cluj sau la Timișoara pot fi întilniți acum sute de învățători și profesori care răsfoiesc tratatele în săli răcoase ale bibliotecilor, participă la prelegeri, consultații și seminarii.

Programul institutelor de perfecționare este foarte bogat și într-un timp scurt, drămuț cu zgîrcenie, își propune să rezolve numeroase probleme. De curînd la București a luat sfîrșit un curs de două săptămîni la care au participat peste 500 de cadre didactice din școlile speciale. Acum, în căminul „Carpazi“, în locul studenților, întilnim numeroși învățători, profesori, educatoare care au sosit aici pentru a frecventa cursurile pregătitoare în vederea

examenului de definitivat și de gradul II. Sînt printre ei profesori de fizică, de matematică, de chimie, științe naturale, geografie, pedagogie etc. Pentru o vreme au schimbat locul ce le este rezervat de obicei la catedră cu cel din băncile destinate elevilor. Este un schimb folositor căci el va ajuta să țină lecții mai frumoase, mai bune, să dea o pregătire mai temeinică elevilor lor.

Alături de cursurile menite să asigure un nivel cit mai ridicat examenelor de definitivat și de gradul II, se organizează în vara aceasta la Predeal și un curs central pentru profesorii de limba rusă, limba franceză și germană.

Sînt numai cîteva aspecte ale strădaniilor depuse de cadrele didactice pentru a-și ridica măiestria profesională, pentru ca atunci cînd, după deschiderea cursurilor se vor întilni din nou cu elevii lor să înceapă în așa fel munca încît să dea rezultate din ce în ce mai bune.

Alături de colectivități

Dar nu toate cadrele didactice sînt cuprinse la cursurile de perfecționare. Multe din ele se află acum la sate, fie că sînt localnice, fie că au sosit în vacanță.

În aceste zile ale miezului de vară, cînd bătaia secerișului este în toi, învățătorii și profesorii care se află la sate sînt ajutoare de nădejde ale colectivităților. Îi întilnești adesea la arie, gata să ajute, cu fapta și cu vorba, la munca plină de însuflețire a treieratului.

La Olteni, în raionul Videle, cadrele didactice au organizat o bibliotecă volantă care se deplasează la arie, ducînd colectivităților ziare și broșuri de agrotehnică. La Apata, în raionul Rupea, învățătorii și profesorii

discută cu colectivitățile despre cultura cartofilor timpurii, despre felul cum se pot obține 5000 kg porumb boabe la hectar în cultură neirigată etc. La Ciolpani, în raionul Răcari, cadrele didactice au scos o gazetă care oglindește mersul treieratului, iar la Tamaș, în același raion, au organizat o brigadă artistică care dă scurte spectacole la arie, procurînd colectivităților momente de destindere și desfătare și mobilizîndu-i în același timp în muncă.

Pretutindeni în țară, alături de îndeplinirea îndatoririlor lor de oameni ai școlii, învățătorii și profesorii sprijină și munca harnicilor noștri colectivități, îndeplinindu-și astfel și o însemnată îndatorire patriotică.



Dimineața în tabără goarnea sună începutul unei noi zile pline de bucurii

Minunate săptămîni de odihnă

Activitate educativă în mijlocul elevilor, pregătiri pentru noul an școlar, desăvîrșirea pregătirii ideologice și profesionale, munca obștească în sprijinul agriculturii socialiste — toate acestea se îmbină cu minunatele săptămîni de odihnă pe care cadrele didactice le petrec la munte, la mare, în stațiunile balneare, în cluburile sindicale.

Poștașii au început să aducă în școli ilustrate cu saluturi de la profesorii și învățătorii plecați în concediu la casele de odihnă de la munte, în stațiunile balneo-climaterice, pe litoral. În Capitală numeroase cadre didactice din raioanele Lenin, 1 Mai, 30 Decembrie, Grivița Roșie, au primit prin sindicate bilete de călătorie reduse pentru a se odihni la Eforie, Sinaia, Bușteni, Tușnad, precum și bilete de tratament la Călimănești, Slănic Moldova etc. Sindicatele din școli s-au îngrijit de asemenea să asigure prin O.N.T. bilete de călătorie în circuit pentru profesorii și învățătorii care doresc să viziteze în timpul concediului mai multe localități din țară.

Demne de relevat sînt inițiativa sindicatului învățămînt din orașul Timișoara, care și în acest an a asigurat prin mijloace proprii odihna cadrelor didac-

tice într-o vilă foarte bine amenajată pe litoral, precum și inițiativa secției sindicale a Grupului școlar de la uzinele „Steagul Roșu“ din Brașov, care, cu sprijinul sindicatului întreprinderii, a amenajat la Năvodari o casă de odihnă pentru cadrele didactice.

Un număr însemnat de sindicate din învățămînt au luat inițiativa organizării unor excursii atractive, pe itinerarii variate, pentru cadrele didactice. În aceste zile, Clubul sindicatului învățămînt din București a organizat o excursie în Delta Dunării pe ruta Galați-Tulcea-Crișani-Mila 23-Caraorman. Alte excursii vor avea ca obiectiv vizitarea Bicăzului și a noilor întreprinderi industriale din Moldova, a Hunedoarei și Văii Jiului etc.

În timpul vacanței, pentru ca profesorii și învățătorii să-și poată folosi cit mai plăcut fiecare zi de odihnă, sindicatele din învățămînt au organizat la cluburi activități specifice recreative. La Clubul sindicatului învățămînt din Capitală, bunăoară, s-a deschis în aceste zile grădina de vară unde au loc în fiecare săptămînă prezentări de filme, seri literare, simpozioane etc.

Vacanța a încetat de mult să mai reprezinte o pată albă pe harta anului școlar. Am putea spune chiar că, în formele specifice de activitate ale profesorilor și ale elevilor din timpul vacanței, sfera și cadrul acțiunilor s-a extins.

Unde nu întilnești elevi și profesori în aceste zile? Pe vîrf de munte sau pe litoral, vizitînd uzinele, gospodăriile agricole colective, expozițiile și muzeele. Mii de profesori studiază în bibliotecile institutelor de perfecționare, fac totul pentru a pregăti cit mai bine condițiile materiale și de conținut ale muncii viitoare.

În lumina tuturor acestor fapte vacanța apare asemenea unui imens acumulator de forțe și energii pentru noul an școlar,



O nouă promoție de maștri pentru industria ușoară

Cei 120 de elevi din anul III de la Centrul profesional și tehnic de maștri din cadrul M.I.U. și-au susținut de curând examenul de diplomă în fața unor comisii alcătuite din delegați ai M.I.U. și delegați din întreprinderi. Examenul a constat din susținerea proiectului de diplomă — în care candidații au trebuit să propună soluții noi pentru rezolvarea unor probleme ale procesului de producție în specialitățile filatură, țesătorie, tricotate etc. — precum și din probe orale privind aspectele organizatorice și tehnologice ale muncii în industria ușoară.

Cu acest prilej s-a putut constata temeinica pregătire pe care au căpătat-o ei la lecțiile teoretice, în laborator și la practica desfășurată în întreprinderi sub îndrumarea cadrelor didactice, care s-au preocupat intens de instruirea și educarea viitorilor maștri, dezvoltând în rândurile lor o înaltă conștiință a misiunii lor în procesul de producție.

Numeroși absolvenți, asemeni tinerilor Gh. Nelulescu din Pitești, Liviu Lupuțiu de la Arad, Nicolae Golea din Brașov au dat răspunsuri notate cu calificativul „foarte bine”.

Acum, pășind la locurile lor de muncă în producție, își încep plini de avânt tineresc activitatea.

GH. BOBOC

Acțiuni patriotice

Însoțiți de învățători și profesori sau de instructori superiori de pionieri, elevii din Sibiu au cutreierat adesea cartierele orașului lor descoperind rezerve de fier vechi, pe care l-au încărcat în camioane și l-au transportat la întreprinderea de colectare a metalelor. În acest an numai elevii Școlii de 8 ani nr. 12 au colectat aproape 20.000 kg fier vechi, care a luat drumul oțelărilor patriei.

Acum, în vacanță, avind mai

mult timp liber, pionierii și școlarii din Sibiu și-au luat angajamentul să sporească cantitățile de fier vechi colectate. Alternind cu ceasurile minunate petrecute la taberele locale, în drumeție, la club etc., acțiunile pentru strângerea fierului vechi îi fac pe copii să se simtă mindri că ajută și ei, după puterile lor, la munca închinată înfloririi patriei.

I. GEAMĂNU
Sibiu

Serbări sportive

A intrat în tradiția școlilor din Caransebeș ca după încheierea fiecărui an școlar să prezinte laolaltă o mare serbare sportivă.

Anul acesta, pregătirile pentru serbarea sportivă au fost începute încă din luna februarie. Învățătorii și profesorii de educație fizică i-au îndrumat pe elevi în executarea unor exerciții cât mai armonioase, cât mai izbutite. Pentru ca pregătirea serbării să nu ducă la supraîncărcarea elevilor, repetițiile s-au efectuat în general în partea pregătitoare a lecțiilor de educație fizică și cu prilejul anumitor întâlniri sportive, duminica dimineața.

Un ajutor însemnat au acordat școlilor comitetele de părinți, care au contribuit la procurarea echi-

pamentului și la organizarea serbării. La buna desfășurare a acesteia au ajutat și unele sugestii ale spectatorilor, veniți în număr mare la repetiții.

În urma unor astfel de minuțioase pregătiri, serbarea sportivă a fost reușită, s-a bucurat de mult succes.

Pentru anul viitor se intenționează organizarea unor asemenea serbări sportive de amploare și în alte localități din raion.

Prof. ION BUCUR
și

GHEORGHE CORNEL
corespondent

Recent s-a desfășurat la Blaj faza de zonă a campionatelor de volei ale școlilor medii sportive.

Prof. SERAFIM DUICU
Blaj

In valea Jiului

De curind, un grup de 42 de profesori de științe naturale din raionul Sibiu au făcut o excursie în bazinul carbonifer al Văii Jiului. Excursia le-a dat prilejul să cunoască munca încordată a minerilor din Petroșeni, Vulcan și Lupeni, a furnaliștilor și oțelariilor din Hunedoara.

Primul popas l-au făcut la Institutul de cercetări miniere din Petroșeni, unde au primit explicații asupra stratificării cărbunelui în scoarța pământului, asupra modului de extracție, asupra mașinilor folosite în acest scop și a procedeelor de automatizare. Deosebit de interesantă a fost pentru profesori și vizita la Combinatul siderurgic din Hunedoara unde au asistat la descărcarea unuia din furnale. De asemenea, a fost foarte instructiv popasul la Grădina botanică din Simeria, unde profesorii au putut vedea specii rare de plante exotice.

Excursia, inițiată de Secția de învățământ a raionului Sibiu și de cercul pedagogic de științe naturale, va contribui desigur la ridicarea calității lecțiilor de științe naturale în școlile raionului.

TRAIAN BICHIȘ
Sibiu

BIBLIOGRAFIE

A apărut revista NATURA, seria Biologie, nr. 3/mai-iunie 1962.

In sumar:

- * Un mare eveniment istoric în viața poporului român.
- M. Lăcătușu, St. Boldor, I. Drăghici: Originea vieții pe Pământ.
- V. Soran: Însemnătatea rădăcinii ca organ absorbant al plantelor superioare.
- P. Burcea, K. Niedermaier: Buruienile din pajști.
- A. Mauch: Metodele de încrucișări folosite în avicultură pentru ridicarea producției de ouă și de carne.
- Gr. Strungaru: Progrese recente în neurofiziologie.
- Gh. Dîhoru: Insula de fagi din Dobrogea.
- Gh. Crep: Munca în producție a elevilor.
- * Îndrumări pentru vizitarea unei gospodării agricole de stat.
- A. Ciobanu, G. Kreindler: Excursii zoologice legate de predarea zoologiei la cl. a IV-a.
- O. Braga: În excursie cu elevii pe melegurile Moldovei.
- Documentare, Recenzii, Noutăți, Informații, Calendar, Din activitatea S.S.N.G.

Redacția revistei Natura reamintește celor care au avut abonament numai pe semestrul I, să-și reînnoiască abonamentul pe semestrul II.



În excursie la minunatele chei ale Dimbovicioarei

Răspuns la întrebări

O serie de cadre didactice ne-au pus întrebări în legătură cu unele probleme de legislație a muncii. Dăm mai jos răspuns la aceste întrebări.

Potrivit instrucțiunilor în vigoare, pedagogii beneficiază de un concediu de odihnă de 18—21 de zile. Sarcinile lor în perioada din timpul vacanței de vară când nu au concediu sînt stabilite de directorul școlii, pe baza regulamentului de funcționare a școlilor.

Pregătirea pentru examenele de grad (la cursuri) nu dă dreptul la concediu de studii nici cadrelor didactice și nici organelor de îndrumare. Pregătirea are loc în timpul concediului legal de odihnă.

Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1434/1960 privind cumulul de funcțiuni prevede că posturile vacante de învățători pot fi date în cumul numai învățătorilor de la clasele I—IV. Ele sînt retribuite cu 60 la sută din valoarea postului cumulativ.

Hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 175/1959 prevede că posturile tehnico-administrative din școli nu pot fi cumulate.

Directorii școlilor de 8 ani care au și secții serale au dreptul, indiferent de numărul claselor, la sporul de 10—15 la sută ce se

acordă cadrelor didactice de la seral.

Timpul servit ca instructor de pionieri salariat se consideră ca stagiu în învățământ. De asemenea, timpul servit ca activist U.T.M. se recunoaște ca stagiu de activitate în învățământ cu respectarea condițiilor prevăzute în instrucțiunile pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959.

Concediul fără plată luat în cursul unui an pentru motive cu caracter personal nu se exclude din calculul timpului pentru concediul de odihnă. Astfel, unui salariat care a avut în timpul unui an un concediu fără plată de o lună, cîștigurile realizate i se totalizează pe anul respectiv, iar suma rezultată se împarte la 12 luni și nu la 11, adică luna de concediu fără plată nu se exclude din calcul.

Timpul servit ca secretar și ca pedagog nu este considerat stagiu în învățământ în cazul cînd persoana respectivă nu avea la acea dată studiile necesare care dădeau dreptul de a preda în învățământ.

Învățătorii care predau la clasele I—IV și care au la bază o școală de nivel mediu dar nu sînt atestați în învățământ, se salarizează la categoria a II-a de salarizare prevăzută pentru învățători.

CONCURS

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a unui post vacant de profesor la Facultatea de electrotehnică, catedra Mășini și mașini electrice, disciplina Mașini electrice. Cereștile de înscriere se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte:

copie legalizată de pe diploma de

stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autograful.

Pentru copiii din Giurgiu

Secția de învățământ a raionului Giurgiu a luat numeroase măsuri menite să creeze condiții cât mai bune de odihnă și recreare copiilor din școlile raionului.

S-au organizat astfel, pe lângă școli, 32 de tabere în cadrul cărora au loc serbări pionierești, concursuri sportive, șezători literare, seri în jurul focului.

Peste 9.800 de pionieri și școlari vor porni în drumeție sau vor participa la excursii cu itinerarii mai lungi. S-au organizat vizite la Podul Prieteniei, la Fabrica de zahăr, la Șantierul naval, la Muzeul de istorie și de

științe naturale etc. Numeroși elevi vor vizita Institutul de cercetări agricole de la Fundulea, vor pleca în Deltă, pe Valea Prahovei, în Capitală.

Astfel vacanța de vară va fi pentru copii un prilej minunat de a se odihni într-un mod plăcut, de a-și lărgi cunoștințele, de a-și dezvolta aptitudinile fizice și intelectuale, pentru ca în toamnă, pășind în noul an școlar, să-și reinceapă cu forțe proaspete activitatea.

P. BRĂTAN
Giurgiu

Lucrări de artă plastică ale elevilor

La muzeul raional din Lipova s-a deschis în aceste zile o expoziție de pictură care cuprinde lucrări ale elevilor școlii medii de arte plastice din Timișoara, executate în școală precum și în cadrul practicii efectuate la Lipova.

Sînt apreciate de vizitatori lucrările „Peisaj nou” (acuarelă de Ion Gaiță, clasa a XI-a), „Peisaj industrial” (cărbone de Petru Schweg, clasa a X-a) sau „Na-

tură statică” (ulei de Maria Munteanu, clasa a XI-a).

Se remarcă în mod deosebit și peisajele de pe valea Mureșului — de exemplu „În parc la Lipova”, executat de elevul Herbert Hubner din clasa a XI-a, sau compoziția în linoleum executată de Estera Takacs din aceeași clasă.

FRANCISC WILD
corespondent
Lipova

Expoziții în școli

Pentru popularizarea în rândurile elevilor a muzeelor din patria noastră, Muzeul de istorie din Caracal a luat inițiativa organizării de expoziții pe tema „Să cunoaștem muzeele patriei”.

Prima expoziție de acest fel, organizată în sala Școlii medii nr. 1 din oraș, cuprinde imagini de la Muzeul raional din Salonta,

regiunea Crișana. Sînt prezentate aici numeroase fotografii, grafice, fotocopii, hărți, documente, cărți și broșuri etc.

Expoziția este vizitată zilnic de elevi, profesori, părinți.

Muzeul de istorie din Caracal și-a propus să organizeze și alte expoziții de acest fel.

PĂTRU CRĂCIUN

Manuale pentru noul an școlar

Realizarea unor manuale de calitate ridicată și în număr suficient constituie unul dintre factorii hotărâtori pentru asigurarea unui înalt conținut științific al muncii instructiv-educative. Iată de ce această preocupare se află pe primul plan al activității tuturor secțiilor Editurii de stat didactice și pedagogice, unde munca de pregătire a manualelor pentru noul an școlar se află în stadiul final.

Dornici să știm ce lucruri noi va aduce anul școlar 1962—1963 în această privință ne-am adresat lucrătorilor care răspund de principalele sectoare editoriale.

La început, câteva date statistice

Redactorul șef adjunct care răspunde de editarea manualelor pentru disciplinele realist-practice, tov. A. Geafer, a consultat timp de câteva clipe un tabel centralizator, dându-ne apoi câteva date în legătură cu stadiul de editare a manualelor. Aflăm astfel că pentru matematică, fizică, chimie au apărut sau se află în fază tipografică finală toate manualele pentru noul an școlar. Pentru științele naturale vor apărea în noul an școlar 32 de manuale, dintre care numai două — manualele pentru predarea Agriculturii la clasele V și VI, se află încă în stadiul redacțional.

Redacția de geografie din cadrul editurii a realizat în acest an cifra cea mai mare de manuale noi

și revizuite pentru învățământul de cultură generală. În noul an școlar această redacție pune la dispoziția profesorilor și elevilor trei manuale noi și 17 manuale revizuite substanțial.

Cifre impresionante în legătură cu editarea de manuale pentru anul școlar 1962/63 — în majoritate este vorba de manuale originale noi — ne-a furnizat discuția cu cei doi redactori șefi adjunți ai editurii care răspund de sectoarele de redactare a manualelor pentru învățământul profesional și tehnic și pentru predarea cunoștințelor industriale cu aplicații practice în școlile de cultură generală — tov. Constanțin Marin și Avram Pop. Astfel, am aflat că școlile profesionale și tehnice

care pregătesc cadre pentru industria metalurgică și industria minelor vor primi în acest an 22 de manuale noi, școlile din sectoarele industriei construcțiilor de mașini și din industria transporturilor vor primi 29 de manuale noi, școlile din industria bunurilor de consum 20 de manuale noi, școlile din sectorul petrol-chimie 21 de manuale noi, iar școlile din sectoarele industriei electrotehnice și construcțiilor 54 de manuale noi. S-a asigurat de asemenea reeditarea tuturor manualelor pentru predarea cunoștințelor industriale cu aplicații practice în producție în școlile de cultură generală,

Legarea strânsă a cunoștințelor cu viața — preocupare centrală

La întrebarea ce aduc nou din punct de vedere al conținutului manualele anului școlar 1962—63 față de manualele anului trecut am aflat câteva lucruri deosebit de interesante.

În primul rând, eforturile editurii au mers spre îmbunătățirea conținutului științific al manualelor, spre legarea lor mai strânsă de viață. De exemplu, la noul manual de fizică pentru clasa a VI-a, elaborat pe baza programei școlii de 8 ani, în fiecare capitol sînt prezentate și aplicațiile practice ale principiilor și legilor științifice despre care se vorbește. Astfel, chiar de la primul capitol „Măsurări”, se arată aplicațiile practice ale măsurărilor în industrie — cu șublerul și micrometrul — și se vorbește despre măsurările din agricultură — măsurarea adîncimii brazdelor, a perimetrului toracic al animalelor etc. La capitolele privind presiunea, vasele comunicante etc. se prezintă aplicațiile acestora la irigații, pompe, adăpătoare automate ș.a.m.d.

Se evidențiază grija autorilor și editurii pentru tratarea problemelor cuprinse în manuale la nivelul tehnicii înaintate, păstrind în același timp în expunere o formă accesibilă. În deosebi s-a realizat această cerință la o serie de manuale pentru învățământul profesional și tehnic. De exemplu, manualul în trei volume pentru disciplina „Construcții de clădiri”, expune metodele industriale de construcții începînd cu fundațiile prefabricate și construcțiile din panouri mari, continuînd cu cofrajele glisante și construcțiile în carcase și termi-

nind cu noile procedee de finisare.

O mare atenție s-a acordat de asemenea ogîndirii în manuale a celor mai noi date. Ceea ce caracterizează conținutul manualelor de geografie a continentelor, de exemplu, este atenția deosebită dată prezentării țărilor care și-au dobîndit recent independența. În

Tehnica poligrafică nouă în slujba îmbunătățirii manualelor

Noile manuale apărute pentru anul școlar 1962—63 îți arată, chiar de la coperte, strădania editurii pentru îmbunătățirea prezentării grafice artistice. Numărul manualelor legate în material plastic, care le face mai rezistente și mai atrăgătoare, s-a dublat față de anul școlar trecut. De asemenea, a crescut numărul manualelor ale căror coperte sînt rodul muncii celor mai buni graficieni din țara noastră.

În același timp, elementul grafic a fost folosit și pentru a face mai accesibil elevilor conținutul cunoștințelor prezentate. De exemplu, la manualul de chimie pentru clasa a XI-a, tipărit în două culori, cea de a doua culoare — roșu — a fost folosită pentru a scoate în evidență grupările funcționale caracteristice anumitor substanțe organice. La manualul de fizică pentru clasa a VI-a, pe lângă planșe, grafice și alte materiale ilustrative, au fost introduse fotografii sugestive reprezentînd activitatea unor secții de

cadru acestei prezentări autorii au folosit cele mai noi date social-istorice și economice. Manualul de geografie pentru clasa a VI-a este unul dintre primele manuale de geografie care răspund noii concepții de prezentare a fenomenelor de geografie fizică în cadru regional.

producție din câteva mari cetăți ale industriei noastre socialiste, iar manualul de geografie pentru aceeași clasă cuprinde numeroase fotografii reprezentînd peisajul caracteristic al țărilor Africii și viața popoarelor din aceste țări.

Colectivele de muncitori, ingineri și tehnicieni ai întreprinderilor poligrafice din întreaga țară, și în mod special colectivul Combinatului poligrafic „Casa Științei”, acordă un sprijin prețios Editurii de stat didactice și pedagogice pentru a asigura cit mai bune condiții tehnico-grafice de apariție a manualelor.

★

Ca rezultat al tuturor acestor strădani ale Editurii didactice și pedagogice, ale autorilor de manuale, ale întreprinderilor poligrafice, învățământul nostru de toate gradele va primi în noul an școlar manuale mai multe, mai bune și mai frumoase decît în trecut.

AL. CIUCA



Încă din aceste zile sute de mii de manuale ies de sub tipar pentru noul an școlar

CALITATE TOT MAI RIDICATĂ

Manualul — instrument prețios de lucru în mîna elevului ca și a profesorului. Pe elev îl conduce sistematic pe firul celor explicate de către profesor. Pe profesor îl ajută ca, în explicarea cunoștințelor, să se mențină la volumul și nivelul de înțelegere al elevului.

Să satisfacă multiple cerințe de ordin metodic ca și exigențele mereu sporite de ordin științific — sînt condiții pe care trebuie să le îndeplinească orice manual folosit în învățământul nostru. De aceea, an de an a crescut preocuparea organelor răspunzătoare de elaborarea cărților de școală față de calitatea acestora. Cadre didactice cu experiență din școala de cultură generală, cercetători ai Institutului de științe pedagogice, lucrători de la institutele de perfecționare a cadrelor didactice, profesori universitari, scriitori și oameni de știință — iată numai câteva din categoriile de specialiști care sînt folosiți pentru elaborarea și îmbunătățirea manualelor.

Să luăm, de exemplu, noul manual de limba romînă (Lectura literară și gramatica) pentru clasa a VI-a, apărut nu de mult la E.S.D.P. La elaborarea lui și-au dat contribuția unii dintre profesorii fruntași din școlile Capitalei, cadre de la Institutul pedagogic de 3 ani din București și de la Institutul de perfecționare.

Iată o altă carte școlară — Limba maghiară pentru clasa a V-a. Ea a fost lucrată de către două cadre didactice cu experiență în predarea acestui obiect, precum și de scriitorul Sütö Andras.

După același principiu al asigurării unui nivel științific și didactic corespunzător au fost alcătuite și colectivele care au elaborat manualul de limba romînă pentru clasa a V-a, anatomia pen-

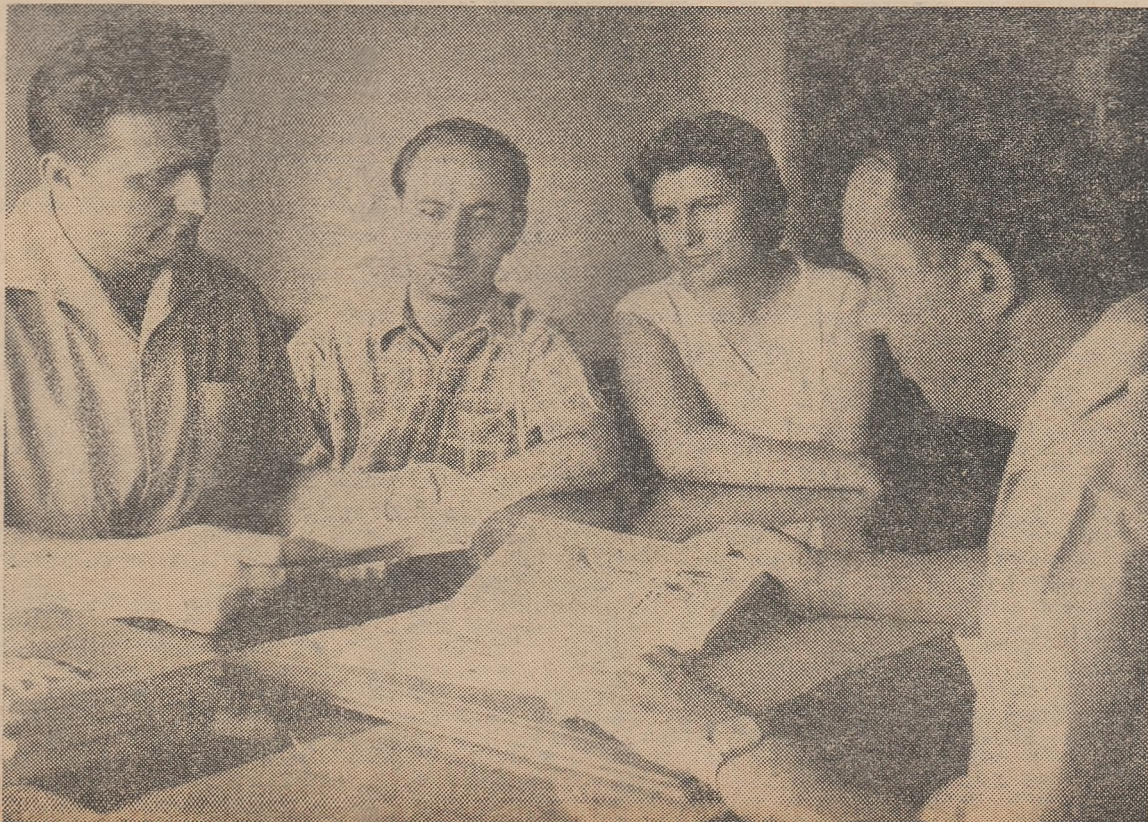
tru clasa a X-a geografia pentru clasa a VI-a, limba franceză pentru clasa a IX-a și multe alte cărți școlare nou apărute sau în curs de apariție.

Pentru editarea manualelor destinate obiectului nou introdus în programele de învățămînt — Agricultură — sînt folosite, de exemplu, colective formate din cadre didactice universitare cu deosebită experiență pedagogică și specialiști care predau în școli profesionale și tehnice sau care lucrează direct în producție, în marile unități agricole socialiste. Aceste colective se preocupă ca fiecare din cunoștințele de agricultură pe care le vor primi elevii să fie strîns imbinat cu producția agricolă și să permită elevilor să aplice cele învățate în practică, la anumite lucrări pe ogoarele marilor unități agricole socialiste.

Dar alcătuirea noilor manuale este o operă colectivă mai largă decît s-ar părea. Cite cadre didactice nu și-au spus părerea despre calitatea manualelor — ca referenți, prin presă, direct prin scrisori către Editura de stat didactică și pedagogică, către Ministerul Învățămîntului, la diverse consfătuiri! Întreaga masă a oamenilor școlii analizează conținutul manualelor, arată deficiențele pe care le mai conțin unele din ele, fac propuneri de îmbunătățire. Studiîndu-se cu atenție propunerile învățătorilor și profesorilor, sugestiile și observațiile lor pe marginea manualelor, s-au reținut desigur cele mai valoroase din părerile lor.

Manualele nou editate reflectă, deci, și contribuția masei de cadre didactice la apariția unor cărți școlare tot mai bune, tot mai utile elevului și profesorului.

A. G.



La Editura didactică și pedagogică noile manuale sînt cercetate cu atenție

Cifre și fapte

În limbajul lor lapidar, cifrele ne dau întotdeauna imaginea precisă a unei activități.

Iată câteva cifre semnificative pentru activitatea desfășurată în vederea asigurării manualelor școlare necesare noului an școlar.

● 386 de titluri de manuale cu un tiraj de 20.600.000 exemplare. Acesta este bilanțul activității Editurii de stat didactice și pedagogice în domeniul asigurării manualelor pentru școlile de 8 ani și școlile medii în anul școlar 1962—1963.

● Elevii claselor I—VII vor primi în anul școlar 1962—1963 peste 17.400.000 de manuale gratuite.

— Dintre manualele tipărite anul acesta, peste 3.500.000 vor fi legate în material plastic și 2.700.000 vor fi legate în pînză.

— Învățămîntul profesional tehnic va primi, în anul școlar 1962—1963, 179 de titluri de manuale într-un tiraj total de 800.000 exemplare. Toate aceste manuale vor fi legate 1/2 pînză.

Majoritatea manualelor au și fost predate Centrului de librării și difuzare a presii.

Problemele pregătirii agricole a elevilor

Ridicarea nivelului pregătirii agricole teoretice și practice a elevilor școlii de 8 ani la nivelul cerințelor formulate de Hotărârea partidului și guvernului cu privire la dezvoltarea și îmbunătățirea învățământului agricol și de recenta sesiune extraordinară a Marii Adunări Naționale a fost una dintre principalele probleme discutate la consfăturile raionale ale cadrelor didactice din acest an. În consfățuri au fost dezbătute pe larg sarcinile care stau în fața școlilor de cultură generală de la sate atât în ceea ce privește conținutul predării cunoștințelor de specialitate, cât și în ceea ce privește formele și metodele instruirii teoretice și practice a elevilor.

La consfățuirea din raionul Teleajen, regiunea Ploiești, numeroși participanți la discuții au relevat contribuția adusă de cadrele didactice la încheierea colectivizării agriculturii, munca pe care o desfășoară acestea în prezent spre a sprijini dezvoltarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective. Vorbitoarii au dezbătut această problemă în strinsă legătură cu orientarea de viitor a muncii instructiv-educative în școlile de la sate, cu pregătirea cadrelor pentru agricultură, cu perfecționarea profesorilor în vederea predării cunoștințelor de specialitate și a organizării practicii agricole.

Vorbind despre perspectivele predării obiectului „Agricultură” în școala sătească de 8 ani, majoritatea participanților la discuții au arătat necesitatea legării teoriei cu practica în cadrul muncii în gospodăriile agricole colective. Ei au subliniat că munca elevilor în gospodăriile agricole colective trebuie să aibă drept rezultat realizarea unor recolte bogate pe baza efectuării lucrărilor la un nivel tehnic înaintat. A fost dată ca exemplu, printre altele, activitatea practică desfășurată în gospodăria agricolă colectivă de către elevii școlii de 8 ani din Podenii Noi. Folosind, sub îndrumarea profesorilor și a cadrelor din G.A.C., metode înaintate de lucru, ei au plantat 500 de pomi, au executat lucrări în livadă și vie și au plivit culturile de grâu.

Luând cuvântul în legătură cu problemele metodice ale desfășurării lucrărilor practice în agricultură, prof. Constantin Mihalcea de la Școala de 8 ani din Posești a arătat cum i-a îndrumat pe elevi să folosească în munca lor practică o serie de cunoștințe dobândite de ei la lecțiile de fizică și matematică. Cunoștințele de matematică, de exemplu, au fost aplicate la calculele de agrimensură pentru lucrările de plantare a pomilor și vitei de vie în terase și pe curbe de nivel, ca și la unele calcule pentru registrele de evidență contabilă ale gospodăriei agricole colective. La rîndul lor, cunoștințele de fizică pe care și le-au însușit elevii au fost folosite la explicarea funcționării pompelor de stropit pomi, a mulgătoarei mecanice, a adăpătoarei mecanice a animalelor etc. De asemenea elevii și-au putut da seama

că în agrotehnică pîrghiile au o largă aplicație în calculul reglării plugurilor (care în fond sînt pîrghii de ordinul II), că noțiunile studiate de ei în cadrul capitoului „Căldura”, își găsesc aplicații în măsurarea și înregistrarea temperaturilor solului, aerului, apei, a presiunii atmosferice etc. Deosebit de interesante au fost relatările profesorului Mihalcea referitoare la felul cum a arătat elevilor aplicațiile electromagnetismului în problemele mecanizării și electrificării agriculturii și în selecția semințelor (decurscutarea, scoaterea neghinei din grâu etc.).

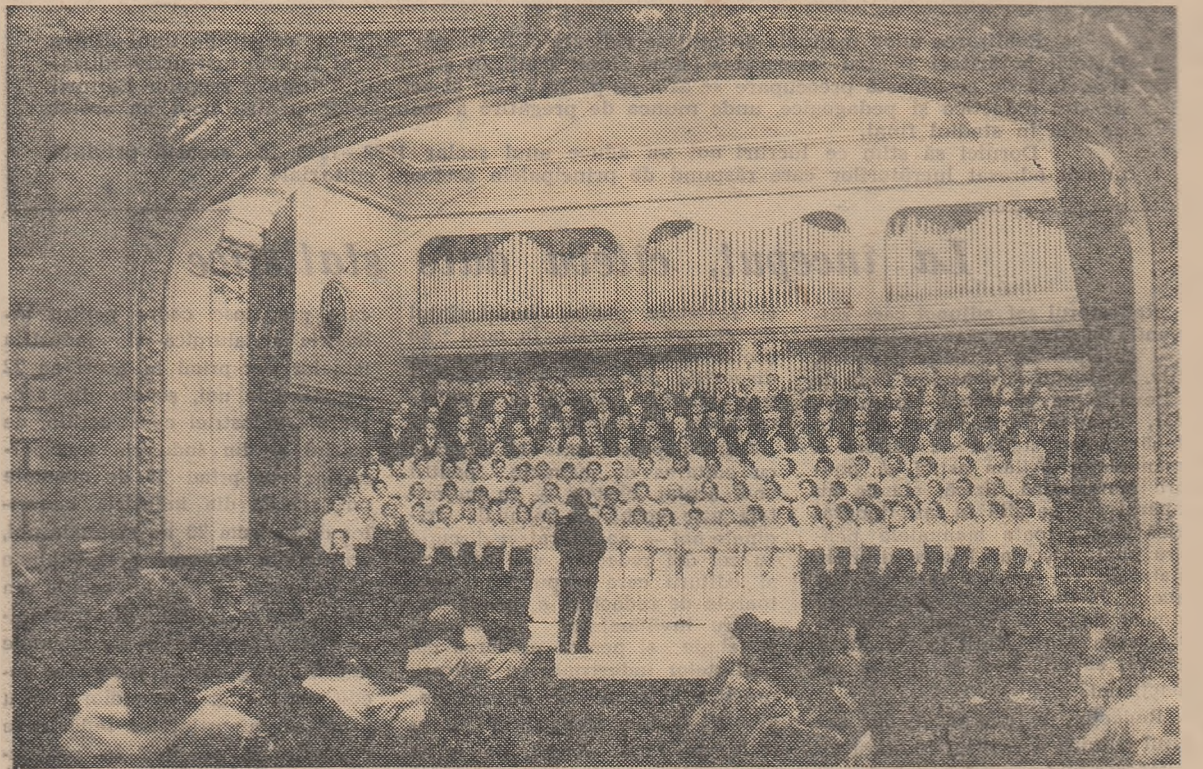
Îndeplinirea cu eficiență a sarcinilor ce revin cadrelor didactice pe linia familiarizării elevilor cu progresele științei și tehnicii în domeniul agriculturii ridică problema cunoașterii din ce în ce mai adînci a acestor progrese de către fiecare profesor, indiferent de specialitatea pe care o are. Numeroși vorbitori s-au referit la mijloacele concrete pe care le au la dispoziție profesorii pentru a-și însuși variate cunoștințe de agricultură. Exemplul unor profesori de fizică, matematică, științe sociale din cadrul raionului care și-au însușit temeinic atît problemele teoretice ale agriculturii cît și unele lucrări cu caracter practic datorită faptului că i-au ajutat pe colectivități să rezolve o serie de probleme importante ale muncii lor arată ce posibilități largi se deschid în fața cadrelor didactice pentru realizarea acestui obiectiv.

Arătînd sarcinile lor în legătură cu predarea obiectului „Agricultură” o serie de profesori, printre care I. Chivoiu de la Școala de 8 ani din Podenii Noi și Florica Necula de la Școala de 8 ani din Mineci-Pămînteni au relevat și importanța întocmirii și difuzării la timp a programei acestui obiect, a manualelor și materialului didactic corespunzător, la nivelul cerințelor practicii.

Subliniînd sarcinile școlilor de 8 ani de la sate în ceea ce privește pregătirea elevilor pentru agricultură, tov. N. Sorescu, inspector la secția regională de învățămînt Ploiești, a accentuat importanța îmbinării cunoștințelor teoretice cu practica în cadrul gospodăriilor agricole colective ca și a aplicațiilor în laboratoare, unde elevii să poată studia principalele probleme tehnice ale mecanizării și chimizării agriculturii, ale irigațiilor culturale etc.

În totalitatea lor dezbaterile purtate cu prilejul consfățuirii cadrelor didactice din raionul Teleajen au scos în evidență hotărîrea și entuziasmul cu care învățătorii și profesorii din școlile raionului se angajează să lupte pentru îndeplinirea însemnatelor sarcini puse de partid și guvern cu privire la dezvoltarea și îmbunătățirea învățămîntului agricol.

Prof. DIMITRIE D. ROMAN
cercetător principal
la Institutul de științe
pedagogice



După încheierea lucrărilor consfățuirilor raionale ale cadrelor didactice a avut loc, în toată țara, sărbătorirea „Zilei învățătorului”, care a prilejuit numeroase manifestări artistice închinete oamenilor școlii. În clișeu: corul formațiilor artistice a sindicalului învățămîntului din București pe scena Ateneului R. P. R.

CU FORȚE UNITE

Toți profesorii și toate obiectele de învățămînt trebuie să-și dea contribuția la educarea comunistă a tineretului școlar — aceasta a fost concluzia, subliniată, pe bună dreptate, cu tărie de consfățuirea cadrelor didactice din raionul Craiova.

„În școala noastră — s-a spus în darea de seamă ținută de tov. Dumitru Diaconescu, șeful secției raionale de învățămînt — există numeroase și variate mijloace de înfrîiere educativă a elevilor. Între acestea, lecția constituie principala formă prin care se realizează educația comunistă a școlarilor. Nu există obiect de învățămînt care să nu ofere multiple posibilități de educare a celor mici”.

Vorbitorul și-a ilustrat afirmațiile cu exemple din școlile raionului. Astfel, tratarea la limba romină a unor subiecte de sinteză cum sînt „Viața nouă a satului oglindită în literatură”, „Figuri de luptători pentru construirea socialismului în operele studiate” etc., vădese preocuparea profesorilor de specialitate de a dezvolta dragostea și admirația elevilor pentru popor, pentru lupta dusă de el, sub înțeleapta conducere a partidului, în vederea dobîndirii drepturilor și libertăților lui vitale. Cei mai mulți profesori de limba romină s-au străduit să imprime un profund caracter educativ și lecțiilor de gramatică, folosind în analizele gramaticale texte legate de practica construirii socialismului în patria noastră. De asemenea, a arătat tov. D. Diaconescu, tot mai mulți profesori de matematică au dat elevilor spre rezolvare probleme care puneau în evidență superioritatea agriculturii socialiste, avantajele muncii după metode agrotehnice avansate, creșterea nivelului de trai material și cultural al țărănimii noastre muncitoare și al întregului popor. Marea masă a cadrelor didactice din raion nu s-a mulțumit doar să comunice în lecții cunoștințe și date exacte din punct de vedere al obiectului predat, ci s-a preocupat și de interpretarea acestor cunoștințe și fapte, căutînd să pună în lumină prin ele o lege sau alta a dialecticii în scopul formării concepției materialiste a elevilor, al educării lor ateist științifice.

În același timp, consfățuirea cadrelor didactice din raionul Craiova a scos în evidență și rolul pe care îl are profesorul diriginte în ansamblul muncii educative. Unii din participanții la discuții au subliniat faptul că activitatea educativă nu trebuie și nu poate să se limiteze la cadrul strict al orelor de dirigintie, că ea nu se realizează numai de către profesorul diriginte, acestuia revenindu-i în primul rînd rolul de a coordona întreaga activitate de educație a copiilor din clasa pe care o conduce. În acest scop, este ne-

cesar ca dirigintele să colaboreze — așa cum sublinia în intervenția sa tov. Antoaneta Ștefana, instructor cu problemele de învățămînt al Comitetului regional P.M.R. Oltenia — cu toți profesorii care predau la clasa respectivă, în scopul realizării unei unități de acțiune bazate pe cerințele clasei.

În raporturile cu elevii, dirigintele trebuie să fie un prieten mai mare, tovarășul lor bun — respectat și iubit pentru afecțiunea cu care se apropie de fiecare copil, pentru înțelepciunea și modestia lui. În raionul Craiova — așa cum a reieșit din consfățuire — există mulți asemenea diriginți. Ei au privit cu simț de răspundere sarcina ce le-a fost încredințată, străduindu-se să îmbunătățească conținutul orelor de dirigintie și al celorlalte activități educative. Așa au lucrat, de exemplu, unii diriginți de la școlile de 8 ani din comunele Almăj, Izvor, Leu, Terpezita ș.a.

Consfățuirea cadrelor didactice din raionul Craiova s-a oprit și asupra conținutului orelor de dirigintie. Pe bună dreptate a fost apreciată ca pozitivă experiența acelor profesori care în orele de dirigintie folosesc cu precădere convorbirea etică — metoda cea mai indicată pentru aceste ore — pornind de la fapte concrete petrecute în viața clasei. Cîte lucruri — bune și rele — nu se petrec într-un colectiv în decursul unei săptămîni, al unei etape de muncă? Din toate dirigintele poate alege pe cele mai concludente pentru conduita morală a elevilor săi, pentru formarea trăsăturilor lor de caracter. Cîte discuții frumose, convingătoare și mobilizatoare nu se pot purta pornind de la asemenea realități! Cu deplin teame s-a arătat în consfățuire că referatele folosite de către unele cadre didactice ca punct de plecare al convorbirilor din orele de dirigintie nu favorizează discuții largi, cu participarea firească a tuturor elevilor.

Așa cum menționa darea de seamă, orele de dirigintie nu trebuie transformate în lecții obișnuite. Totuși, aceasta se mai întîmplă pe alocuri. Tematica unilaterală, legată aproape exclusiv de aniversări, de viața și activitatea unor personalități sau de probleme din domeniul de specialitate al profesorului, slăbia pregătirea a convorbirilor, nivelul de cultură generală nesatisfăcător sau lipsa de tact pedagogic al celui ce conduce ora — iată ce alimentează paralelismul cu lecțiile. Or, se știe că acest lucru încarcă inutil pe școlari, îi obosește și-i îndepărtează de subiectele puse în discuție.

Fără a avea datoria să realizeze întreaga educație comunistă a copiilor — dirigintele are totuși un rol important în forma-

rea trăsăturilor morale ale școlarilor. De aceea, a arătat tov. Ion Iancu, directorul Școlii de 8 ani din comuna Leu, dirigintii trebuie aleși cu multă grijă, nu numiți la întîmplare, cum se întîmplă uneori.

Consfățuirea cadrelor didactice din raionul Craiova a subliniat, o dată în plus, rolul important pe care îl au organizațiile U.T.M. și de pionieri în educarea comunistă a tineretului școlar, în formarea la elevi a trăsăturilor de caracter ale omului nou, în dezvoltarea unei atitudinii principale față de greșelile lor și ale colegilor lor, a combativității lor revoluționare. În multe școli din raion (de exemplu în cele din comunele Izvor, Srabova, Teasc, Almăj, Sopot) învățătorii, profesorii, diriginții, prin experiența lor pedagogică ajută organizațiile de tineret să desfășoare activități bogate în conținut, atractive, plăcute copiilor, în raport cu particularitățile lor de vîrstă.

Un alt factor a cărui putere de influențare asupra celor mici nu poate fi trecută cu vederea este familia. În condițiile actuale, ale victoriei depline a socialismului la orașe și sate, crește rolul ei în educarea tineretului. De aceea, îndrumate de către secția de învățămînt colectivele didactice din raionul Craiova au sporit în acest an eforturile pentru antrenarea familiei în rezolvarea problemelor de educare a tineretului. Ca realizări în această direcție menționăm preocuparea pentru informarea părinților asupra variatelor probleme ale muncii educative din școală (Școala de 8 ani din Coșoveni), înfăptuirea pe această bază a unei unități de cerințe între școală și familie, a unui front comun de acțiune (școlile de 8 ani din comunele Vela, Gogosu, Mihăița, Izvor ș.a.).

Tovarășul Ștefan Popescu de la Școala de 8 ani din Almăj arăta cît de mult slujește muncii de educare comunistă a elevilor colaborarea strînsă dintre diriginți. Alte cadre au subliniat însemnătatea pe care o are conlucrarea permanentă dintre toți factorii răspunzători de pregătirea pentru viață a tineretului.

Școala, organizațiile de tineret, familia — iată trei importanți factori pentru succesul muncii din școală. Îmbinarea eforturilor lor într-o unitate perfectă de acțiune este o condiție de bază în întreaga activitate ce se desfășoară pentru a crește cadre capabile și demne de epoca noastră pe care o trăim. Cu această convingere s-au întors în comunele lor toți cei peste 400 de învățători și profesori prezenți la consfățuirea cadrelor didactice din raionul Craiova. Stă în aceasta garanția unor noi și frumose realizări.



Aplicații practice la studiul tractoarelor și agregatelor agricole într-o școală de mecanizarea agriculturii



După probele scrise, trecute cu succes

LA SOCIALISM ȘTIINȚIFIC ȘI ECONOMIE POLITICĂ

Examenul de maturitate verifică nu numai cunoștințele proaspeților absolvenți ai școlilor de cultură generală, ci și felul cum i-au pregătit dascălii lor. Cu această ocazie sînt trecute în revistă și apreciate principiile care au stat la baza activității didactice a profesorilor, metodele folosite și eficiența lor, nivelul exigenței etc. Tocmai de aceea analiza rezultatelor obținute de către elevi la examenul de maturitate constituie un mijloc important pentru îmbunătățirea muncii de viitor, pentru ridicarea măiestriei pedagogice, pentru perfecționarea continuă a pregătirii cadrelor didactice. În acest scop ne propunem să așternem în rândurile ce urmează unele constatări făcute pe marginea probelor de socialism științific și economie politică la care s-au prezentat elevii de la secția umanistă a școlilor medii nr. 27 și 36 din Capitală.

Experiența acumulată de către cadrele didactice în scurta perioadă care a trecut de cînd se predau aceste obiecte în școlile medii a făcut posibilă înlăturarea unei serii întregi de lipsuri din bagajul de cunoștințe al elevilor, lipsuri care se manifestau în sesiunile anilor precedenți. Elevii examinați au dovedit de astă dată, prin răspunsurile lor, că și-au însușit tezele de bază ale economiei politice și socialismului științific. Trebuie remarcată strădania cadrelor didactice de la școlile de mai sus pentru realizarea unei însușiri conștiente, active, a cunoștințelor, pentru îndeplinirea cerinței ce se impune tot mai mult în fața învățămîntului nostru — legătura dintre teorie și practică. A rezultat, în acest sens, că elevii au înțeles caracterul creator, viu al științei marxist-leniniste, că ei reușesc să aplice cunoștințele stăpînite în interpretarea fenomenelor sociale contemporane.

A fost semnificativ pentru examinator faptul că elevii au reținut ideea caracterului legic al marilor prefaceri sociale ce au avut loc în țara noastră și că au putut să demonstreze, pe această bază, caracterul științific al politicii partidului. Astfel, referindu-se la legile revoluției socialiste, ei au dezvăluit acțiunea lor în cadrul procesului revoluționar de trecere de la capitalism la socialism și au motivat pe această bază caracterul realist, științific al politicii duse de către partid

în domeniul vieții economice, sociale, culturale, de stat. Trebuie semnalată și subliniată strădania tovarășilor profesori de la școlile medii nr. 27 și 36 de a nu se rezuma numai la transmiterea de cunoștințe, ci de a transforma aceste cunoștințe în convingeri proprii. Îndeplinirea acestei sarcini este fără îndoială un pas important în formarea concepției materialiste despre lume a tinerilor.

Bagajul de cunoștințe cu care s-au prezentat la examen majoritatea elevilor și modul de tratare a problemelor au dovedit că în general absolvenții au înțeles marxism-leninismul ca o concepție încheagată, temeinic argumentată, ca un sistem de idei care se bazează unele pe altele, se argumentează reciproc. A fost elocventă în acest sens încercarea unor dintre candidați de a argumenta răspunsurile la socialism științific pe baza cunoștințelor însușite la economia politică, deși această sarcină nu rezulta direct din subiectul ce trebuia tratat.

Mai rare au fost cazurile cînd s-a urmărit imbinarea cunoștințelor de marxism-leninism cu cele asimilate la alte discipline. Asemenea corelații nu s-au putut face decît la cererea și sub îndrumarea profesorului examinator, deși ele se impuneau, în special la disciplinele umaniste: istoria, literatura romină. O dovadă grăitoare în ceea ce privește lipsa de preocupare de a imbina cunoștințele de acest fel cu cele de marxism-leninism o constituie modul în care unii dintre elevi și-au organizat materialul pentru lucrarea scrisă la limba și literatura romină. Vorbind despre oglindirea procesului de transformare socialistă a agriculturii în operele scriitorilor noștri, ei au trecut de la analiza formării primelor gospodării agricole colective în „Desfășurarea” de M. Preda la reforma agrară oglindită în romanul „Setea” de T. Popovici, s-au oprit apoi la înființarea gospodăriilor agricole de stat cu prilejul analizei romanului „Bărăgan” al lui V. Em. Galan, pentru a reveni din nou la reforma agrară reflectată în „Mitrea Corcor” de M. Sadoveanu — prin urmare, neîntinind seama de etapele revoluției populare, de legitățile dezvoltării sociale.

La formarea concepției științifi-

ce, materialist-dialectice a elevilor trebuie să participe toate disciplinele ce se predau în școala medie; profesorului de marxism-leninism însă îi revine sarcina principală. El trebuie să fie preocupat ca plămădirea concepției generale despre lume și viață să nu se desfășoare în mod spontan, lui îi revine sarcina de a urmări încheierea tuturor cunoștințelor asimilate în cursul școlarității într-un tot unitar și armonios, care să fie fundamentat pe temeiul de granit al înțelegerii marxist-leniniste. Desigur, sarcina formării concepției despre lume și viață nu se încheie o dată cu absolvirea cursului de școală medie. Aceasta nu înseamnă însă că trebuie să trecem pe un plan secundar tocmai ceea ce este specific predării acestei discipline în școala medie: de a pune bazele concepției materialiste, ca o concepție generală despre lume. Această sarcină trebuie să stea în permanență în centrul atenției cadrelor noastre didactice.

În rândurile de mai sus ne-am referit mai ales la unele aspecte care au valoare generală. N-am vrea să încheiem însă fără să ne oprim asupra pregătirii unor dintre candidați. Am constatat cu prilejul audierii răspunsurilor că o parte din ei nu au asimilat sau n-au reușit să înțeleagă în mod satisfăcător probleme importante ca acumularea capitalistă, pauperizarea proletariatului, criza generală a capitalismului (care era confundată cu criza economică generală) și în special etapa a III-a a crizei generale, că au confundat baza economică cu baza tehnico-materială, perioada de trecere de la capitalism la socialism din țara noastră cu perioada revoluției populare etc. Au fost și răspunsuri abstracte, rupte de viață, neconvingătoare, răspunsuri care demonstau că elevii respectivi reproduceau mecanic ceea ce reușiseră să memoreze fără să înțeleagă.

Concluziile cu privire la răspunsurile slabe nu trebuie să arunce o lumină proastă asupra rezultatelor pozitive. Am atras atenția asupra lor pentru a sesiza cadrele didactice de specialitate asupra lacunelor pe care le mai întîlnim încă, pentru a-și concentra toate eforturile spre înlăturarea lor, așa ca la viitoarele sesiuni să nu mai putem vorbi despre ele.

Lector univ. FL. GEORGESCU

LA LITERATURA ROMINĂ

Datorită perfecționării continue a cadrelor didactice din învățămîntul mediu, îmbunătățirii manualelor, experimentării noilor metode pedagogice și în fine creșterii conștiinței socialiste a maselor de profesori și elevi, examenul de maturitate devine an de an tot mai mult ceea ce trebuie să fie: o confirmare a progresului în domeniul culturii generale atât de necesare pentru oricare cetățean al patriei noastre în condițiile desăvîrșirii construcției socialismului.

Prin grija pe care o acordă controlului cunoștințelor legate de practica vieții și de formarea unui înalt spirit cetățenesc, examenul actual de maturitate este superior examenului de bacalaureat din trecut.

La literatura romină se cercetează dacă elevii și-au însușit acele creații care fac parte din patrimoniul de aur al moștenirii noastre culturale, operele reprezentative ale scriitorilor romini de ieri și de astăzi, cuprinzînd idei înaintate, progresiste, sau oglindind lupta de eliberare a poporului din cele mai vechi timpuri pînă la cuceririle din contemporaneitate.

Ca președinte al unei comisii la recenta sesiune a examenului de maturitate într-o școală medie din Capitală, am avut prilejul să constat pe viu nivelul îmbucurător al cunoștințelor de literatură romină, exigența sporită a profesorului de specialitate și răspunsurile în majoritatea cazurilor corespunzătoare ale candidaților proveniți de la secțiile umanistă și reală, de la cursurile de zi și seară. M-au surprins în mod plăcut informațiile candidaților despre literatura vieții noi, adevierea lor la elanul revoluționar al oamenilor muncii și aspirațiile către pace cîntate de poeți, înțelegerea semnificației artistice a literaturii contemporane, literatură de un sens superior, umanist.

În același timp, am avut ocazia să observ și unele deficiențe ale probelor scrise și o-rare care cred că ar putea fi înlăturate într-un viitor nu prea îndepărtat prin acțiunea comună a profesorilor de limba și literatura romină din învățămîntul de cultură generală.

O primă deficiență privește, după părerea mea, modul de înțelegere a specificului literaturii, uneori insuficient diferențiat de fenomenul cultural în genere, ideologic propriu-zis, istoric sau științific. Literatura este în esență ideologie și nu se opune științei, dar caracterul ei particular este determinat de expresia artistică. Atîta vreme cît nu i se scoate în evidență măiestria artistică, literatura rămîne neînțeleasă în specificul ei, însăși semnificația ei ideologică fiind diminuată. Multe opere tratează teme interesante, dar ideile cele mai adînci rezultă

numai din creațiile măiestrit realizate artistic, singurele care intră efectiv în sfera literaturii și contribuie necontenit la desăvîrșirea interioară a omului, dezvoltîndu-i atât capacitatea de înțelegere a sensului existenței, cît și gustul și sentimentul de frumos. Faptul că unii candidați la examenul de maturitate s-au mulțumit cu simpla expunere a conținutului operelor, fără referințe la gradul lor de înfăptuire estetică, lasă impresia că ei — și, în parte, profesorul care i-a pregătit — n-au priceput rostul studiului limbii și literaturii romine în școala medie.

De aici a doua deficiență a răspunsului acestor candidați. Neizbutind să depășească interpretările sociologist-vulgare, ne deprinși cu un limbaj critic cît de cît științific, ei formulează răspunsuri rudimentare, în clișee, supărînd prin simplism și uniformitate de tipul: „Eminescu redă în „Scrisoarea a III-a” trecutul istoric de luptă al poporului nostru”; „Coșbuc redă foarte mult natura patriei noastre așa cum este ea”; „Arghezi reușește să arate fazele prin care a trecut omul în evoluția lui”.

Din cauză că nu iau în considerație valoarea artistică a operelor, unii candidați cred că „Epigoni” de Eminescu este inferioră poeziei lui Vlahuță „Unde ni sint visătorii...” și pun pe același plan schița „Socoteala” de același autor (supralicitat în manualul de școală) cu „Răscoala” de Liviu Rebreanu, pentru că amîndouă „redau viața grea a țărănimii în trecut”. Din aceleași motive pentru unii candidați între Bolliac și Goga nu e nici o deosebire, amîndoi „reușind să ne arate”, la fel, „viața grea” a clăcașilor.

Cele citate aici nu sînt caracteristice, desigur, majorității elevilor. Le rețin însă pentru că nu le aud întîia oară. Fără îndoială, lipsurile pe care le relevă nu trebuie puse exclusiv pe seama profesorilor, ci și pe a elevilor, ispitîți să deschidă cu o singură cheie toate ușile, să se salveze expeditiv. Datoria profesorilor de limba și literatura romină este însă nu numai să ofere elevilor cunoștințe, ci în primul rînd să-i pregătească să înțeleagă semnificația unei opere literare, să-i explice conținutul ideologic și să-i pună în relief procedeele de realizare artistică într-un limbaj științific adecvat, altul decît cel folosit la științele naturii sau în vorbirea curentă.

Date fiind răspunsurile candidaților, care au înțeles importanța examenului de maturitate și s-au pregătit temeinic, sîntem îndreptățiți să credem că unele aspecte negative, ca cele semnalate, se vor întîlni pe viitor tot mai rar.

Lector univ. AL. PIRU



Înaintea ultimei probe a examenului

LA ISTORIE

Am avut de curind — ca președinte al comisiei examenului de maturitate la care s-au prezentat absolvenții secțiilor umaniste de la cursurile de zi ale școlilor medii nr. 3 și nr. 6 din Ploiești — prilejul de a face o serie de constatări asupra nivelului lor de pregătire. În rândurile de mai jos mă voi referi la unele aspecte cu privire la cunoștințele de istoria patriei.

Țin să subliniez ca un lucru îmbucurător faptul că majoritatea candidaților au dat răspunsuri bune la întrebările privitoare la istoria contemporană a patriei, că ei cunosc bine problemele de bază ale mișcării muncitorești, ale luptei partidului. Elevii au vorbit pe larg și cu pricepere despre mișcarea muncitorească în anii avântului revoluționar, greva generală, crearea P.C.R., eroicele lupte ale muncitorilor ceferiști și petroliști, pregătirea și organizarea de către partid a insurecției armate, izgonirea monarhiei și proclamarea R.P.R., lupta oamenilor muncii, sub conducerea partidului, pentru industrializarea socialistă, pentru victoria socialismului la sate. În general candidații cunosc documentele partidului și au dovedit că înțeleg însemnăta-tea lor.

Momentele principale din lupta maselor populare împotriva exploatații, pentru libertate și independență națională și socială sînt de asemenea cunoscute. Figurile luminoase din istoria patriei, ca Dimitrie Cantemir sau Nicolae Bălcescu, eroii clasei muncitoare ca Ștefan Gheorghiu, I. C. Frimu, Constantin Ivănuș, Pavel Teacenco, Constantin David, Bela Brainer și alții sînt cunoscute uneori chiar în amănunt de către candidați.

În majoritatea cazurilor candidații au dovedit maturitate de gândire, posibilitatea de a interpreta în lumina materialismului istoric faptele și fenomenele istorice.

În unele cazuri pregătirea candidaților s-a dovedit însă nesatisfăcătoare. Mă refer anume la faptul că unii din ei s-au mulțu-

mit să rețină mecanic date și fapte, fără să gîndească asupra lor. Aceștia cunosc unele evenimente istorice chiar în amănunt, dar atunci cînd li se cerea să explice, de exemplu, succesele lui Mircea sau ale lui Ștefan cel Mare în luptele cu turcii nu puteau să răspundă exact. În general au fost slab tratate problemele privitoare la situația social-economică din toate orînduirile. Acest lucru arată că unor elevi le lipsește încă puterea de pătrundere, de generalizare și sinteză, că profesorii nu au stăruit suficient, în timpul anilor de școală, asupra acestui aspect deosebit de important al pregătirii lor.

Am remarcat, de asemenea, că unele documente mai recente de partid care prin forța lucrurilor n-au putut fi încă incluse în manual nu erau cunoscute decît în parte de candidați. Este limpede însă că profesorii nu se pot mulțumi cu ceea ce dă manualul, care întotdeauna va fi depășit de viață — ci au datoriat să-l completeze ei înșiși în expunerile lor.

Un număr restrîns de elevi au dovedit chiar necunoașterea unor probleme esențiale — de exemplu, a unor probleme cu privire la participarea țării noastre la războiul antihitlerist sau la dezvoltarea procesului revoluționar în patria noastră.

Faptul că unii elevi au dovedit o pregătire mediocră la probele de istorie de la examenul de maturitate se datorește, după părerea mea, mai multor cauze. Lăsînd la o parte fluctuația de cadre didactice de specialitate care a existat în cursul anului la școlile respective, ca fiind o cauză locală și întîmplătoare, aș vrea să mă refer la unele probleme privind conținutul și metoda predării.

În prezent, la îndemîna celor ce studiază istoria patriei se află numeroase materiale de specialitate: „Analele Institutului de istorie a partidului”, revistele „Lupta de clasă” și „Studii”, revistele celor trei facultăți de istorie din țară, un mare număr de monografii, primele volume din monumentală lucrare „Isto-

ria Romîniei” și, firește, pentru elevi, noile manuale de istorie. Deci, atît profesorii cît și elevii au la dispoziție materiale suficiente pentru studiu. Este nevoie însă ca acestea să fie cît mai larg și mai bine folosite. Profesorii nu se pot limita în predare exclusiv la manual, ci au datoriat să-și completeze pregătirea de specialitate urmărind tot ceea ce apare nou în domeniul acesteia. De asemenea, este de dorit ca ei să-și îndrume pe elevi spre lectura directă a documentelor de partid nou apărute și spre studiarea acestora, ca și spre urmărirea presei.

Socotesc, de asemenea, că în predare atenția profesorilor trebuie să se îndrepte în primul rînd nu atît asupra datelor și faptelor, care se găsesc în orice manual, cît asupra transformărilor social-economice și politice, astfel încît elevii să înțeleagă semnificația lor.

Aș vrea să atrag atenția și asupra unui alt aspect. Cred că atît profesorii cît și elevii consideră o serie de momente din istoria patriei foarte cunoscute, știute de toată lumea, și de aceea trec cu ușurință peste ele. Urmarea — tratarea superficială a acestor momente, chiar dacă sînt deosebit de însemnate.

De o importanță hotărîtoare mi se pare strădania profesorilor de a-i deprinde pe elevi ca ori de cîte ori studiază un fapt istoric să se întrebă de ce s-a întîmplat acesta într-un fel și nu în altul și să caute să afle răspunsul just. Numai astfel se va putea înlătura cu desăvîșire însușirea mecanică a cunoștințelor, se va obține ca elevii să pătrundă lucrurile în esența lor, să înțeleagă istoria. Fără îndoială că la fel de importantă este sarcina profesorilor de a dezvolta dragostea și admirația elevilor pentru trecutul de luptă al poporului nostru, pentru mărețele realizări dobîndite de el în zilele noastre, sub conducerea înțeleaptă a partidului.

De bună seamă că, intensificîndu-și eforturile în aceste direcții, profesorii de istorie vor obține rezultate tot mai bune în pregătirea elevilor lor.

Conf. univ. VASILE WURMUZ



Mulțumiți de rezultatele obținute la examenul de maturitate un grup de absolvenți de la Școala medie „Aurel Vlaicu” din Capitală își împărtășesc impresii de la oral

LA MATEMATICĂ

Probele scrise și orale date candidaților la examenul de maturitate desfășurat la Școala medie „N. Grigorescu” din Cîmpina au arătat că majoritatea candidaților și-au însușit cunoștințe temeinice. În măsura în care condițiile de învățatură devin din ce în ce mai bune, crește și nivelul de pregătire al absolvenților școlii de cultură generală, aceștia reușind în măsură tot mai mare nu numai să acumuleze un volum important de cunoștințe științifice, dar și să aplice în practică aceste cunoștințe.

Mulți dintre candidații prezenți la examenul de maturitate din Cîmpina au dovedit, prin felul cum au rezolvat problemele și exercițiile de matematică date la examen, cunoștințe precise, deprinderi temeinice de calcul, capacitatea de a raționa. Bunăoară la lucrarea scrisă candidații au studiat variația funcției cu toate amănuntele privind problemele de maxim, de minim și asimptotele, au desenat graficul funcției cu exactitate. La oral, rezolvarea problemelor de volum, arii laterale și totale n-a constituit, pentru cea mai mare parte a candidaților, o greutate. Și problemele de limite, mai complexe, au fost soluționate cu rigurozitate, ținîndu-se seama de toate regulile învățate. Candidații, au dovedit că știu să aplice regulile privitoare la limita unei sume, limita unui produs etc. Ceea ce este și mai pozitiv, candidații au cunoscut și cazurile cînd aceste reguli nu se pot aplica. În fața unor astfel de excepții ei au știut să facă o raționament adecvat.

Au fost însă și unii candidați care au dovedit cunoștințe confuze, însușite mecanic. Unele lucrări lasă să se vadă că o serie de elevi, în loc să-și însușească formulele pe calea raționamentului și a aplicării în cît mai di-

verse cazuri, s-au mulțumit pur și simplu să le memoreze fără demonstrație. Am observat la lucrarea scrisă, de exemplu, că o serie de elevi au determinat asimptotele la graficul unei funcții în mod mecanic, chiar dacă din modul cum a fost dată funcția au rezultat imediat asimptotele. Mi se pare grăitor în această privință și faptul că la oral un candidat, destul de bine pregătit, de altfel, a calculat exercițiul

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1}{x+1} \right)^{x^2}$$

adunînd și scăzînd o unitate în paranteză, după procedeul învățat pentru cazuri mai complicate, ferindu-se să facă împărțirea sau să folosească alt artificiu de calcul. Aceasta dovedește lipsă de exercițiu, dar și o anumită lipsă de îndrumare din partea profesorului.

Au fost și cazuri — ce-i drept rare — cînd simpla rezolvare a ecuațiilor de gradul I sau al II-lea a prezentat pentru candidați anumite dificultăți. De asemenea, la geometrie unii candidați nu au cunoscut suficient proprietățile figurilor, astfel încît să le poată aplica în practică. Așa s-a întîmplat, de exemplu, la calculul unui volum de con sau de cilindru înscris într-o sferă, la determinarea unui loc geometric.

Aceste lipsuri în pregătirea candidaților pot fi înlăturate făcîndu-se apel în primul rînd la aplicațiile practice ale matematicilor și apoi folosindu-se raționamentul.

Fără îndoială că experiența an de an îmbogățită a profesorilor, munca lor pentru perfecționarea continuă a predării va duce la ridicarea neîncetată a nivelului pregătirii matematice a absolvenților școlilor medii.

Conf. univ. GRIGORE AGOPIAN

LA CHIMIE

Studiul chimiei în școala medie de cultură generală este chemat să-i înarmeze pe elevi cu noțiunile de bază ale acestei discipline, să le facă cunoscute bazele industriei chimice, principalele procese tehnologice întemeiate pe procese și fenomene chimice și utilizarea chimiei în diferite domenii ale economiei naționale, să le creeze deprinderi experimentale, capacitatea de a observa, analiza, interpreta și generaliza procesele și fenomenele chimice care au loc în natură și în producție. Probele de chimie la examenul de maturitate care a avut loc la Școala medie nr. 1 din Pitești au urmărit să verifice sub aceste multiple aspecte nivelul de pregătire al candidaților. Răspunsurile lor — în marea majoritate concludente, ample și judiciose exemplificate — au arătat că și-au însușit temeinic materia.

Candidații la examenul de maturitate au dovedit o cunoaștere amănunțită a combinațiilor organice, a proprietăților, structurii, metodelor de preparare și utilizării lor. Deosebit de bogate sînt mai ales cunoștințele lor asupra combinațiilor organice de utilizare mai largă, asupra hidrocarburilor, alcoolilor, grăsimilor, zaharurilor. Răspunsuri complete au fost date și în legătură cu combinațiile organice care constituie o bogăție naturală a țării noastre — metan, cărbuni de pămînt, petrol etc. În cazul petrolului, răspunsurile s-au referit nu numai la starea naturală a acestuia, la teoriile existente asupra originii lui etc. dar și la multiplele utilizări ale derivatelor petrolului în economia națională. Candidații și-au ilustrat răspunsurile la această problemă cu date asupra zăcămintelor de petrol existente în țară, despre directivele Congresului al III-lea al P.M.R. cu privi-

re la dezvoltarea industriei de utilaj petrolier.

Evident, în întrebările puse, problemele legate de bazele științifice ale celor mai importante ramuri ale industriei chimice au ocupat un loc central. Cunoașterea proceselor de fabricație s-a vădit în răspunsurile asupra alcoolului, acidului acetic, zahărului etc. Aproape în toate cazurile candidații au dat răspunsuri complete asupra desfășurării întregului sistem de fabricație, expunînd procesul tehnologic pe faze și în unele cazuri aducînd amănunte asupra principalelor instalații tehnologice. Vorbind despre zahăr, candidații nu s-au mîrginit la referiri asupra proprietăților, fabricării și utilizării zahărului, ci au citat și date asupra industriei zahărului în anii puterii populare.

Răspunsuri complete, vîndînd cunoștințe asupra legăturii subiectului tratat cu viața, cu practica, s-au obținut și în legătură cu proteînele. Candidații s-au referit la proprietățile lor, dar și la rolul lor în procesele vitale, la sinteza lor de către organism, la mecanismul asimilării proteinelor, la întrebuintările lor.

Felul cum s-au prezentat la examen candidații a arătat în același timp că ei știu să aplice cunoștințele teoretice la explicarea diverselor fenomene chimice. De exemplu, au scris corect reacțiile de adiție ale hidrocarburilor nesaturate, ceea ce dovedește nu numai cunoașterea regulii lui Markovnikov privind adiția la legături nesaturate, dar și posibilitatea de a o aplica. Răspunsurile cu privire la teoria structurii compușilor organici a lui A. M. Butlerov, la izomerie, la clasificarea compușilor organici etc. au arătat că majoritatea candidaților au înțeles chimia ca o știință care reflectă procesele obiective ale

materiei în veșnică mișcare și că, deci, studiul chimiei i-a ajutat să-și formeze o concepție materialist-dialectică despre lume.

Unele răspunsuri au ilustrat de asemenea legăturile pe care le fac candidații cu cunoștințele căpătate la alte discipline — științe naturale, economie politică și socialism științific.

În pregătirea unora dintre candidați s-au putut constata însă și cîteva deficiențe. De exemplu, s-au primit unele răspunsuri incomplete în legătură cu nitrilii, aminele și eterii. Dacă în ceea ce privește combinațiile organice de utilizare mai largă candidații au putut scrie formule și reacții corecte, unii din ei au întîmpinat dificultăți la scrierea formulelor și reacțiilor privind combinațiile organice cu funcțiuni multiple, la reacțiile de polimerizare a aceti-lenei, reacțiile de polimerizare și cele de adiție la mase plastice — în general, combinațiile cu structuri mai complicate, pe care și le-au însușit, după cum se pare, mai mult pe calea memorizării mecanice. S-au constatat o serie de lipsuri și în însușirea „limbajului chimic”, candidații utilizînd pe alocuri terminologii nepotrivite. Uneori s-au întîlnit chiar confuzii, ca în cazul confuziei destul de des repetate între distilarea fracționată și distilarea uscată, între reacții de cracare și reacții de piroliză.

În general, însă, probele de chimie la examenul de maturitate au arătat că majoritatea candidaților au cunoștințe temeinice, că știu să se folosească de aceste cunoștințe, că pot interpreta prin prisma materialismului dialectic fenomenele chimice și cunosc marile înfăptuiri ale regimului nostru în dezvoltarea industriei chimice.

Conf. univ. ing. I. IVANOV

maturitate

Învățămîntul ideologic în centrul atenției

În cercurile de învățămînt ideologic din regiunea Iași au fost cuprinse în anul școlar 1961—1962 un număr de 6.850 de cadre didactice, din 7.016 cîte lucrează în școli, restul de 166 pregătindu-se prin sistemul învățămîntului superior de stat. La încadrarea în cercuri s-a ținut seama de nivelul de pregătire al învățătorilor și profesorilor, dîndu-li-se posibilitatea să-și aleagă cursul pe care voiau să-l urmeze.

Se poate aprecia că anul acesta învățămîntul ideologic al cadrelor didactice din regiunea noastră a fost mai bine organizat și condus. A existat o mai mare preocupare din partea comitetelor executive ale sîturilor populare față de această activitate. Au fost mai bine alese centrele de pregătire, pentru a se ușura deplasarea cadrelor didactice din mediul sătesc. Activiștii de partid și de stat cu munci de răspundere și cadre universitare au ținut consultații și expuneri în fața învățătorilor și profesorilor, au ajutat la îmbunătățirea nivelului muncii din seminarii.

După cum se știe, de propagandist depinde în mare măsură calitatea pregătirii cursanților. Felul în care reușește propagandistul să conducă discuțiile asupra temelor studiate este în funcție de pregătirea lui. De aceea cabinetele raionale de partid s-au preocupat stăruitor de pregătirea propagandiștilor, organizînd pentru ei consultații în vederea precizării și adîncirii problemelor ce urmau să fie discutate în seminarii. Constatîndu-se unele neajunsuri în pregătirea propagandiștilor pentru seminarii — mai ales a celor din localități depărtate care nu aveau întotdeauna la îndemînă întreaga bibliografie — s-a luat măsura de a se organiza pentru ei la cabinetele raionale de partid un program de studiu în care să se poarte discuții pe marginea problemelor. Trimestrial au fost organizate consiliuri cu propagandiștii în care s-a analizat felul cum studiază cadrele didactice, ce probleme se ridică în legătură cu desfășurarea învățămîntului ideologic și îmbunătățirea conținutului acestuia. Unele cabinete raionale de partid — bunăoară cele de la Vaslui sau Huși — au sprijinit secțiile raionale de învățămînt să organizeze, pe centre de comune, consultații pentru cadrele didactice la temele mai importante, să dea îndrumări pentru studiul materialului bibliografic, pentru interpretarea cit mai justă a problemelor.

În acest an s-a acordat o atenție sporită îmbunătățirii conținutului dezbaterilor din cercuri, legării mai stricte a discuțiilor de sarcinile didactice și obștești ale învățătorilor și profesorilor. A crescut interesul cursanților pentru problemele dezbătute, s-a îmbunătățit frecvența lor la seminarii, a sporit preocuparea lor pentru însușirea marxism-leninismului. Cele mai multe cadre didactice au studiat cu conștiințiozitate bibliografia recomandată, și-au întocmit conștient pentru problemele studiate.

Apreciem preocuparea pentru însușirea temeinică a problemelor și pentru dezbaterile lor la un nivel ridicat a unui număr însemnat de cadre didactice, printre care Maria Chirica din raionul Huși, Gabriela Simion din orașul Iași, Nicolae Buruiană din Pașcani, Safta Irim din raionul Birlad și alții.

De un real folos a fost studierea documentelor Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. și a dărilor de seamă prezentate de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Plenara C.C. al P.M.R. din noiembrie-decembrie 1961. Dezbaterile acestor documente a dat cadrelor didactice posibilitatea să înțeleagă mai bine rolul activității ideologice în înaintarea țării noastre pe drumul socialismului și comunismului, necesitatea dezvoltării în și mai mare măsură a muncii politico-educative în rîndul maselor

largi ale populației și îndeosebi ale tineretului. Deosebit de util le-a fost cadrelor didactice și studiul temelor privind învățătura lui Lenin despre imperialism, principiile ideologice și organizatorice ale partidului marxist-leninist și lupta acestuia pentru înfăptuirea vieții noi, libere și fericite. Pe baza dezbaterilor din seminarii profesorii au putut explica mai bine elevilor, la nivelul lor de înțelegere, conținutul politicii statelor imperialiste în epoca contemporană, cum a luat ființă partidul clasei muncitoare și etapele glorioasei sale istorii, au scos în evidență spiritul de sacrificiu al comuniștilor, cultivînd în acest fel dragostea și devotamentul elevilor față de partid, învățîndu-i să înțeleagă necesitatea luptei împotriva dușmanilor orînduirii noastre socialiste.

Adîncind în seminarii problemele legate de industrializarea socialistă, de transformarea socialistă a agriculturii noastre, de revoluția culturală, precum și problemele de politică externă, învățătorii și profesorii au reușit să țină lecții mai bine orientate din punct de vedere ideologic, să folosească în cadrul acestora argumente mai convingătoare și mai mobilizatoare. Totodată ei au desfășurat o largă activitate culturală și educativă în rîndul maselor de colectivități, popularizînd mărețele realizări ale regimului nostru, conținutul și justetea politicii partidului, succesele dobîndite de Uniunea Sovietică și celelalte țări ale lagărului socialist, prestigiul de care se bucură ele pe arena mondială.

Cu toate acestea, în ceea ce privește conținutul și desfășurarea învățămîntului ideologic au existat și unele neajunsuri. O serie de cadre didactice n-au studiat pe bază de izvoare, ci s-au limitat la manuale, la culegeri de lectii. În unele seminarii s-au făcut prea puține referințe la documentele partidului nostru. Spre exemplu, la un cerc de istoria P.M.R. din raionul Hirlău în care s-a discutat despre lupta P.C.R. pentru înfăptuirea insurjecției armate de la 23 August 1944, nici un cursant nu s-a referit la aprecierile cu privire la acest eveniment istoric cuprinse în expunerea făcută de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej cu prilejul celei de a 40-a aniversări a partidului sau în documentele Plenarei C.C. al P.M.R. din noiembrie-decembrie 1961.

Au existat și seminarii în care discuțiile s-au desfișurat la un nivel scăzut, școlăresc, în care cursanții n-au fost suficient antrenați la discuții și nu s-au tras concluzii pe baza dezbaterilor.

În cercurile de învățămînt ideologic din anul I mai ales, unii cursanți au o exprimare greoaie și nu stăpînesc destul de bine o serie de noțiuni sau termeni.

Un aspect negativ l-a constituit și faptul că în unele cercuri nu s-a analizat felul cum s-au pregătit cursanții pentru seminar, nu s-au dat recomandări pentru activitatea lor de viitor și nu s-au făcut aprecieri asupra eficienței învățămîntului ideologic al cadrelor didactice.

De pe acum s-au luat în regiune măsuri pentru pregătirea noului an de învățămînt, acordîndu-se o atenție deosebită mai bune selecționări a propagandiștilor. La cursurile organizate pe lângă Comitetul Regional P.M.R. vor fi cuprinși spre instruire, în primul rînd, propagandiștii noi care vor conduce cercurile de învățămînt ideologic al cadrelor didactice.

Complexitatea sarcinilor care stau în fața școlii, a învățătorilor și profesorilor, impun ca în anul viitor să se acorde o și mai mare atenție organizării și desfășurării învățămîntului ideologic.

IOAN CAPRĂ
activist în Secția Știință și cultură
a Comitetului Regional P.M.R.
Iași



Desfășurarea unor lucrări frontale în laboratorul de chimie a școlii

FOLOSIREA TABELULUI LUI MENDELEEV ÎN PREDAREA CHIMIEI

Problema interdependenței dintre proprietățile elementelor și locul ocupat de ele în tabelul lui Mendeleev constituie pentru mine firul conducător în tot timpul predării chimiei în clasele VIII, IX și X. Folosind orice ocazie pentru a-i face pe elevi să sesizeze această interdependență, pe lângă faptul că îi ajutăm să înțeleagă mai clar caracterul chimic al elementelor studiate, contribuim și la dezvoltarea gândirii lor, la formarea concepției lor științifice asupra lumii, le formăm capacitatea de a recunoaște și a folosi creator legătura dintre proprietățile elementelor și schimbarea legică a acestor proprietăți.

Elevii noștri întîlnesc pentru prima dată sistemul periodic în clasa a VIII-a, dar aici această temă este tratată sumar. Completerea, adîncirea și explicarea ei științifică are loc numai spre sfîrșitul clasei a IX-a. De aceea, studiul schimbărilor legitice ale proprietăților elementelor se poate împărți în două perioade.

Prima perioadă ar putea fi numită perioada de pregătire, care începe cu predarea hidrogenului și se termină cu studiul gazelor inerte, cuprinzînd deci partea descriptivă a cunoștințelor de chimie studiate în clasele a VIII-a și a IX-a.

A doua perioadă, care are loc după cunoașterea sistemului periodic, aș numi-o de aplicare și de adîncire. Ea cuprinde studiul radioactivității și al legăturilor chimice (clasa a IX-a), precum și studiul metalelor (clasa a X-a).

Pe baza experienței pe care am dobîndit-o în predare, cred că în perioada de pregătire, în cursul predării grupelor de elemente nemetalice amintite, trebuie să se acorde o mare importanță asemănărilor și deosebirilor dintre proprietățile elementelor respective, iar în cadrul unei grupe elementele să fie studiate neapărat în ordinea crescîndă a maselor lor atomice.

În grupa halogenilor mi se pare neapărat necesar să se sublinieze variația treptată a stării de agregare, a culorii și a constantelor fizice (în ordinea crescîndă a masei atomice), scoțîndu-se în evidență în special structura cristalină și luciul metalic al iodului. De asemenea, cred că trebuie să accentuăm asupra scăderii treptate a caracterului nemetalic, asupra combinării halogenilor cu hidrogenul, a scăderii afinității de la fluor spre iod, a variației energiei degajate în reacțiile chimice dintre halogeni și hidrogen, precum și asupra scăderii stabilității acizilor halogenilor cu hidrogenul, pe măsură ce se coboară în tabelul lui Mendeleev. Această bază elevii noștri înțeleg mai ușor efectul reducător al acidului bromhidric și al acidului iohidric.

Cred că este bine să se stăruie și asupra stabilității combinațiilor chimice cu oxigenul (care crește de la iod spre fluor), cu toate că nu predăm mai amănunțit decît combinațiile clorului cu oxigenul. Compararea sărurilor din punctul de vedere al structurii și solubilității lor întregeste studiul grupei halogenilor. Este bine să atragem atenția elevilor noștri asupra in-

solubilității halogenurilor de argint, amintînd excepția făcută de fluor (și care caracterizează primele elemente ale grupelor): fluorura de argint este solubilă, însă fluorura de calciu nu.

La fel cred că este bine să se procedeze și la studierea grupei oxigenului, scoțîndu-se în evidență variația caracterului nemetalic și metalic în raport cu masa atomică, precum și problema valenței (variația stabilității compușilor în care elementul din grupă are 4 și 6 valențe de la oxigen spre telur). Și aici putem scoate în evidență problema stabilității compușilor cu hidrogenul, comparînd proprietățile apei și ale hidrogenului sulfuros. Putem explica, de asemenea, efectul reducător și caracterul acid al hidrogenului sulfuros, eventual și al compușilor H₂Se și H₂Te. În clasa a X-a vom explica tot pe baza acestor cunoștințe diferența dintre apă și hidrogenul sulfuros din punctul de vedere al disociației.

La studierea grupei azotului și grupei carbonului putem da exemple și mai pregnante privind scăderea caracterului nemetalic în cadrul grupelor, scoțînd în evidență caracterul semimetalic al elementelor As, Sb, Bi și Ge. În ambele grupe este bine să accentuăm felul compușilor cu hidrogen, comparînd pe de o parte stabilitatea amoniacului cu nestabilitatea și caracterul acid crescînd al compușilor hidrogenați ai fosforului, arseniului și stibiului, iar pe de altă parte observînd analogia dintre hidrocarburi și silani, dar și diferența mare în ceea ce privește stabilitatea lor. Se înțelege că la studierea ambelor grupe trebuie să amintim și schimbarea proprietăților fizice, precum și asemănarea compușilor oxigenați.

Paralel cu comparațiile făcute în cadrul grupelor („verticală”), este bine să folosim, începînd din clasa a VIII-a, și comparațiile „orizontale”. Trecînd de la halogeni la celelalte grupe, vom accentua asupra scăderii caracterului nemetalic (în direcția grupelor VII → IV), precum și asupra apariției caracterului semimetalic și metalic crescînd, mai ales la elementele cu masa atomică mai mare. Dacă îi facem pe elevii noștri să înțeleagă permanent această comparație în ambele direcții, atunci predarea sistemului periodic pe baza exemplelor cunoscute anterior devine mult mai ușoară.

În cea de a doua perioadă se realizează adîncirea și aplicarea cunoștințelor dobîndite anterior cu privire la tabelul lui Mendeleev. Aceasta are loc începînd încă din clasa a IX-a, în primul rînd la predarea radioactivității și la explicarea legăturilor chimice. Legea deplasării, precum și proprietățile elementelor radioactive naturale nu pot fi explicate decît cu ajutorul sistemului periodic, de aceea găsesc necesar ca tema „Radioactivitatea” să nu precedă studiul tabelului lui Mendeleev. Socotesc că, atunci cînd explicăm formarea și caracterul legături-

lor chimice, trebuie să ne oprim neapărat asupra poziției reciproce pe care o au în sistemul periodic elementele ce alcătuiesc molecula, aplicînd cele cunoscute de elevi în legătură cu electropozitivitatea și electronegativitatea.

Compararea „verticală” se poate realiza la tratarea fiecărei grupe principale, subliniindu-se variația electropozitivității, a caracterului bazic al oxizilor, precum și variația tăriei și solubilității hidrozilor în funcție de masa atomică crescîndă.

Compararea „orizontala” se realizează, în cazul primelor trei grupe principale, aproape de la sine, deoarece se poate arăta ușor scăderea electropozitivității și direcția grupelor I → III. (Prin stabilitatea mare a compușilor elementelor primelor trei grupe principale se explică faptul că în toate cazurile electrofiza este folosită ca metodă practică de preparare a lor). Tot cu prilejul comparării „orizontale” putem scoate în evidență variația stabilității compușilor metalelor cu hidrogenul.

La tratarea metalelor din grupele III și IV principale, precum și din grupele secundare, este bine să ne ocupăm în mod special de problema caracterului amfoter, pe care elevii o întîlnesc întîi la aluminiu și la compusul său, iar apoi la staniu și plumb. Putem scoate ușor în evidență variația caracterului amfoter în cadrul grupelor (arătînd că el scade o dată cu creșterea masei atomice). Cred, de asemenea, că este necesar ca atunci cînd studiem cu elevii fierul, cobaltul și nichelul, să dăm o mare atenție situației specifice a metalelor din grupa a VIII-a a sistemului periodic, subliniind asemănarea metalelor din grupa fierului din punct de vedere fizic (proprietăți magnetice), precum și problema valenței lor pe baza structurii lor electronice. Are mare importanță, după părerea mea, și aplicarea sistemului periodic la tratarea metalelor din grupele secundare. Se impune să conducem cu grijă studiul elevilor, astfel ca ei să nu tragă concluzii greșite privind valența unor metale sau structura lor electronică pe baza locului ocupat de ele în tabel. De exemplu, putem arăta că aurul are valența 3 și cuprul valența 2, deși ambele au cîte un singur electron de valență, corespunzător numărului grupei.

Folosind sistemul periodic putem arăta și faptul că metalele din grupa I secundară au multe însușiri comune: formarea de amalgamuri, marea reductibilitate a compușilor (care crește o dată cu creșterea masei atomice), efectul otrăvitor al sărurilor solubile etc.

Folosirea exemplelor de acest fel asigură însușirea conștientă a materiei predate, precum și recunoașterea rolului extrem de însemnat pe care îl are tabelul lui Mendeleev în domeniul cercetării chimice.

LUDOVIC SCHWARTZ
profesor la Școala medie nr. 3
din Oradea

din experiența anului încheiat

— Aveți repetenți?

— Nici

— Cum ați obținut rezultatele bune?

Pregătind cu grijă lecțiile

Experiența mi-a arătat că pentru înlăturarea repetenței are o importanță hotărâtoare pregătirea profesorului însuși pentru lecții. Rezultatele pe care le-am dobândit în acest an școlar, la clasele a VIII-a „A” și „B”, la care am predat botanica, mi-au dovedit încă o dată justetea acestei afirmații.

Ce am urmărit în primul rînd în pregătirea mea pentru lecții? Să asigur în comunicarea cunoștințelor o permanentă înlăturare logică, să-i fac pe elevi să înțeleagă diferitele fenomene ale naturii în dezvoltarea lor dialectică, pentru a le crea nu numai posibilitatea de a-și însuși esențialul din materia predată, dar și pe aceea de a nu memora o sumă de date disparate, ci de a-și forma o imagine unitară asupra obiectului studiat. Pe de altă parte, cunoscînd importanța metodei intuitive, m-am străduit să recurg într-o măsură mai largă la schițe, planșe, experiențe și demonstrații practice.

Prima parte a botanicii o constituie botanica generală, care cuprinde structura și fiziologia organelor. În această primă parte am pus accentul — în pregătirea mea pentru lecții, ca și în cursul acestora — pe raporturile de corelație care există între structura organelor și fiziologia lor. Mi-am alcătuit astfel lecțiile încît să-i ajut pe elevi să înțeleagă de ce un organ are anumite particularități de structură deosebite de ale altora, în raport cu funcția pe care o îndeplinește. Totodată, mi-am pregătit și am utilizat larg, alături de materialul didactic pentru demonstrarea structurii organelor, desene la tablă. Aceste desene, pe care elevii le executau o dată cu mine în caietele lor, aveau rolul de a fixa cunoștințele predate.

M-am preocupat de studiul individual

Anul acesta am predat fizica la clasele a VIII-a „A” și „B”, la clasele a IX-a „A” și la clasele a X-a „A”, „C” și „E”. În nici una din aceste clase nu sint elevi repetenți.

Urmărind la începutul anului munca elevilor cu o pregătire

M-am pregătit cu regularitate și pentru efectuarea experiențelor. În studiul funcției și fiziologiei diferitelor organe, experiențele i-au ajutat pe elevi nu numai să rețină datele lecțiilor, dar și să-și clarifice problemele insuficient înțelese. Așa, de exemplu, mulți dintre ei au crezut, cînd s-a studiat funcția rădăcinii, că pe măsură ce vom pune la rădăcina unei plante mai multe săruri aceasta se va dezvolta mai bine. Observînd însă cu ajutorul unui osmometru cum s-au dezvoltat diferite plante, ei și-au dat seama că legile osmozei ne obligă la o dozare rațională a îngrășămintelor.

În partea a doua a botanicii, în cadrul căreia se studiază sistematica vegetală, pregătirea mea pentru lecții a avut ca obiectiv central formarea la elevi a ideii de evoluție și demonstrarea însemnății practice a diferitelor grupe de plante. Și aici am pregătit numeroase experiențe de laborator, care i-au făcut pe elevi să înțeleagă mai bine că schimbarea condițiilor de viață influențează asupra dezvoltării plantelor și i-au ajutat să pătrundă esența legilor care guvernează evoluția lor.

Grija pentru pregătirea temeinică a fiecărei explicații, a fiecărei experiențe, pentru sprijinirea permanentă pe observații directe, pe elemente concrete, de natură să fie înțelese și reținute de toți elevii, mi-a fost răsplătită din plin de faptul că nici unul din elevii claselor a VIII-a nu a rămas corigent.

TARCVINIA ȘANDRU
profesoară de științe naturale

mai slabă am ajuns la concluzia că lipsurile celor mai mulți dintre ei se datorau neglijării studiului individual. De aceea mi-am concentrat atenția asupra acestui aspect. Le-am controlat calculatoarele și, observînd că unii nu știau să-și ia note sistematic,

le-am arătat ce anume și cum să însemneze în timpul lecțiilor.

Am constatat de asemenea că o parte dintre elevi, deși aveau bunăvoință, nu știau pur și simplu cum să învețe. Am așteptat obiceiul de a reține cite unul dintre ei după ore și de a face împreună cite o scurtă „ședință” de studiu individual. Astfel, unii care reduceau „învățătura” la lectura mecanică a unei lecții și-au dat seama că a învăța nu înseamnă să citești o lecție cum ai citi o pagină dintr-un roman, ci să te concentrezi, să te străduiești să înțelegi și să reții ceea ce citești.

După ce i-am lămurit pe fiecare dintre elevii slabi asupra metodelor judicioase de studiu, am eșalonat pe mai multe capitole materia parcursă pînă la data respectivă și le-am cerut ca într-un anumit termen să o revadă. Paralel cu cunoștințele din lecțiile la zi, pe acești elevi îi examinam și de la lecțiile anterioare.

În legătură cu examinarea în timpul orelor obișnuite de curs aș vrea să mai relev un aspect ce mi se pare important — acela că elevii slabi nu trebuie să fie niciodată neglijați în timpul verificării cunoștințelor. Cel puțin o întrebare, atunci cînd sarcinile orei nu ne permit mai multe, trebuie să le amintească acestor elevi că urmăm în permanență felul cum se pregătesc. Dar intrucît orele de curs nu-ți permit să faci întotdeauna o verificare a-

mănunțită a tuturor elevilor, am folosit din cînd în cînd și o altă metodă. Am alcătuit cite un chestionar cu întrebări care solicitau scurte răspunsuri în scris. Astfel, pentru repetarea capitolului de mecanică dinamică elevii au trebuit să arate, pe baza acestui chestionar, care sint consecințele legii inerției, să explice forța centrifugă, legea a III-a a dinamicii etc.

Îndeobște, la cercurile științifice participă elevii bine pregătiți. Eu i-am invitat însă din cînd în cînd și pe cei cu o pregătire mai slabă. Activitatea în cerc, temele interesante discutate aici — cum au fost, de exemplu, cele legate de cucerirea spațiului cosmic — au făcut să crească și interesul acestora față de studiul fizicii.

Pentru așădi încrederea elevilor mai slabi în propria lor capacitate de muncă am luat obiceiul de a-i chema lingă mine atunci cînd pregăteam experiențele pe care urma să le fac în clasă sau în laborator. În felul acesta le ofeream și avantajul de a repeta experiențele.

Preocuparea pentru fiecare dintre elevii slabi, îndrumarea atentă a studiului acestora a constituit una din condițiile care a asigurat absolvirea cu succes de către ei a anului școlar.

OLIMPIA BINA
profesoară de fizică

Prin munca de la elev la elev

La clasa a VIII-a „F”, unde am predat matematica, existau la începutul anului citiva elevi cu o situație mai slabă la învățătură. Pentru a vedea cum pot să-i ajut am studiat mai întii cauzele rămîinerii lor în urmă și am observat că acestea difereau de la elev la elev. Am înțeles că, dacă vreau să le acord un ajutor eficient, este necesar să iau măsuri diferențiate, în funcție de particularitățile individuale ale fiecăruia.

Am observat, de exemplu, că unul din elevi nu avea suficiente deprinderi de calcul matematic. Acestuia i-am dat să rezolve mai multe probleme, să facă mai multe exerciții. Alții aveau anumite lacune în pregătirea anterioară și, printr-o verificare minuțioasă a cunoștințelor am aflat care sint aceste lacune. În general era vorba de greutăți în rezolvarea ecuațiilor de gradul II, a sistemelor de ecuații, de egali-

tatea triunghiurilor sau de locuri geometrice. Revenind asupra acestor probleme, efectuînd exerciții, le-am lămurit ceea ce le era neclar, am reușit să le înlătur lacunele și să-i ajut să-și continue studiul în același ritm cu colegii lor.

Au fost și elevi care își neglijau învățătura din comoditate. Față de aceștia am adoptat o atitudine exigentă. Le-am verificat de fiecare dată temele și i-am ascultat cit mai des, obligîndu-i astfel să lucreze mai mult. Simțîndu-se controlați și supravegheați îndeaproape, ei s-au văzut nevoiți să-și lase deoparte comoditatea și să se apuce de treabă.

Analiza atentă a particularităților fiecărui elev mi-a permis să iau măsurile cele mai adecvate.

ELISABETA IORGULESCU
profesoară de matematică

Stimularea interesului — o condiție importantă

Am predat anul acesta istoria la șase clase a XI-a. Nici una din aceste clase nu a avut repetenți. Consider că măsura în care toți elevii învață la un obiect sau altul depinde în bună parte și de priceperea cu care profesorii știu să dezvolte dragostea și interesul elevilor pentru disciplina lor. Aș dori să mă refer tocmai la acest aspect al muncii mele.

Istoria, ca și ori care altă disciplină, poate fi pentru elevi frumoasă, interesantă, pasionantă chiar, dar și indiferentă sau chiar plicticoasă, în funcție de felul cum le este prezentată. Am căutat de aceea întotdeauna ca ei s-o îndrăgească, știînd că, dacă voi reuși să obțin aceasta, ei o vor studia cu plăcere.

Ce căi am folosit? În primul rînd, în timpul expunerii m-am străduit să nu mă rezum la o înșiruire de date și fapte seci, ci, dimpotrivă, să prez-

atrăgătoare, caldă, colorată. Pe de altă parte, în fiecare oră am adus cel puțin un element nou, deosebit față de ce cuprinde manualul, element care să trezească atenția elevilor pentru lecție și pentru problemele dezbătute în ea. Așa, de exemplu, cînd am tratat despre începuturile mișcării muncitorești în țara noastră, am folosit cite alese din expunerile tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, extrase din documentele de partid privind istoria mișcării muncitorești din țara noastră, le-am vorbit elevilor despre scrisoarea prin care muncitorii din România l-au întrebat pe Engels cum este mai bine să se organizeze și despre răspunsul lui Engels care le-a arătat că cea mai bună formă de organizare este aceea care să aibă la bază învățătura lui Marx.

Deosebit de utile mi-au fost

folosit albume cuprinzînd lucrări ale pictorilor noștri care zugrăvesc lupta partidului și a clasei muncitoare pentru construirea socialismului, citate din piesa „Cetatea de foc” pentru a ilustra lupta pentru industrializarea socialistă, citate din „Desfășurarea”, „Setea” și „Bărăgan” cînd am vorbit despre transformarea socialistă a agriculturii. Urmărind presa mi-am alcătuit și o întreagă colecție de tăieturi din ziare.

Atita vreme cit reușesc să aduc suficiențe elemente noi, interesante, cit la problemele pe care le dezbate pot să adaug un material documentar și ilustrativ bogat, știu că reușesc să captez atenția tuturor elevilor și să asigur reținerea a ceea ce este esențial chiar în timpul lecției. Intrucît mobilizarea atenției tuturor elevilor în timpul orei de curs constituie o latură importantă a muncii la catedră, consider că și acesta este un aspect prin care se explică rezultatele bune obținute de școala noastră la sfîrșitul anului.

CLEOPATRA BORCEA
profesoară de istorie

Cu sprijinul colectivului clasei

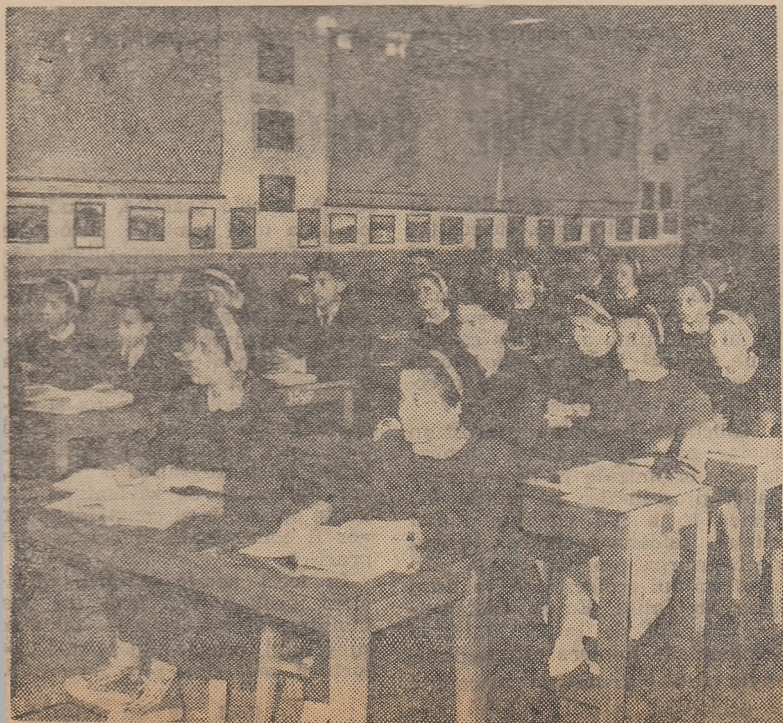
Am fost anul acesta dirigintele uneia din clasele fără repetenți, clasa a XI-a „H”. Am fost și în anul trecut dirigintele acestei clase și încă de atunci mă preocupă ridicarea nivelului la învățătură al tuturor elevilor. Căile pe care le-am folosit sint mai multe, dar mă voi opri numai la citeva. Vreau să vorbesc în primul rînd despre necesitatea de a le forma elevilor o atitudine justă față de muncă. Pentru aceasta m-am sprijinit pe ajutorul biroului U.T.M. al clasei, în jurul căruia s-a adunat un nucleu puternic de elevi bine pregătiți, sirguincioși, care dădeau, ca să spun așa, tonul. Ei criticau în ședințele de organizație pe cei ce nu-și respectau îndatoririle școlare, ironizau în coloanele gazetei de perete pe delăsători sau pe chiulangii.

Nu este suficient să le ceri elevilor să învețe. Trebuie să le și arăți cum să învețe și să-i convingi de necesitatea studiului. De aceea, nu o dată am discutat astfel de probleme cu elevii clasei mele. Totodată în discuțiile etice din orele de dirigentie am căutat să le sădesc elevilor convingeri privind însemnătatea studiului și le-am arătat ce au de făcut pentru ca munca lor de pregătire să fie cit mai rodnică.

Desigur, fiecare profesor se ocupă de preferință de felul cum învață fiecare elev la disciplina lui. Dirigintele este însă obligat să se îngrijească de pregătirea elevilor la toate obiectele. De aceea am urmărit întotdeauna notele lor din catalog, m-am interesat la fiecare profesor cum învață un elev sau altul și, acolo unde era cazul, le ceream, pe baza observațiilor făcute, să insiste mai mult asupra unui elev, să folosească o anumită metodă cu un altul etc.

ADRIAN ȘCINTEIE
dirigintele clasei a XI-a „H”

Redacția „Gazetei Învățămîntului” solicită pe învățătorii și profesorii care au lucrat în școli sau în clase fără repetenți să-și împărtășească experiența, să arate căile pe care le-au folosit





In drum spre uzină, în prima zi de producție

Ucenicii constructori pe șantiere

Recent, organele de control și îndrumare ale Direcției generale a învățământului profesional și tehnic din Ministerul Învățământului au cercetat modul cum se desfășoară practica ucenicilor din școlile de construcții de la Pitești, Craiova și Oradea. Articolul pe care-l publicăm mai jos reunește unele din constatările făcute cu prilejul acestei inspecții.

Ne aflăm printre ucenicii zidari și instalatori-electricieni care își fac practica la șantierul de construcții de locuințe din fața gării Pitești. Insoțit de directorul școlii profesionale, de delegatul trustului regional de construcții, precum și de câteva cadre didactice, ne îndreptăm spre fațada secundară a blocului.

„Aici lucrează pe macara ucenicul frunțaș Săvulescu, din anul II mecanici de utilaj” — ne spune, cu mândrie justificată, directorul școlii. Și parcă simțind despre ce este vorba, ucenicul Ion Săvulescu ne-a făcut o demonstrație practică, ridicând o placă de beton armat la ultimul etaj și stîrnind admirație nu numai pentru precizia, dar chiar și pentru eleganța manevrării.

„Îl încadrăm în categoria a V-a, chiar de anul acesta”, hotărăște delegatul trustului.

„Stați, că de abia la anul, pe vremea asta, va absolvi școala” — precizează directorul.

Trustul regional de construcții din Pitești acordă toată atenția desfășurării în bune condiții a practicii ucenicilor. Acest lucru se poate constata pe toate șantierele. Ucenicii au pretutindeni front de lucru și, datorită grijii cu care sînt îndrumați, dau lucrări de bună calitate.

Mai puțină grijă pentru practica ucenicilor s-a constatat pe șantierele Trustului regional de construcții-Oltenia. Fosta conducere a trustului s-a preocupat într-o măsură insuficientă ca ucenicii să execute, sub supravegherea muncitorilor sau maștrilor, lucrări de calificare superioară, conform programei de tehnologia meseriei, iar răspunderea de a organiza și îndruma munca ucenicilor n-a fost îndreptățită unui colectiv de ingineri și tehnicieni, cu înaltă calificare, așa cum este prevăzut în documentele care reglementează practica.

Organele care răspund de pregătirea tinerelor cadre în cadrul Trustului regional de construcții — Oltenia au datoria să-și îndeplinească cu mai mult simț de răspundere sarcinile privind munca de îndrumare și control a practicii ucenicilor, astfel încît aceștia să-și poată forma cunoștințele și deprinderi la nivelul tehnicii și tehnologiei înaintate folosite pe șantiere.

Trebuie arătat însă că deficiențele existente în domeniul orga-

nizării și desfășurării practicii se datoresc în mare măsură și conducerii Școlii profesionale de construcții din Craiova care a depus insuficientă stăruință pe lângă fosta conducere a trustului în problema organizării practicii în producție. De asemenea, cadrele didactice ale școlii s-au ocupat prea puțin de îndrumarea muncii ucenicilor. Aceștia n-au fost instruiți asupra felului cum să cerceteze planurile de execuție, normativele, tasurile, asupra felului cum să folosească în munca practică manualele, notițele, cărțile tehnice de specialitate, asupra felului cum să-și întocmească caietele de practică. De aceea ei n-au avut întotdeauna înaintea perspectivei lucrărilor pe care le execută și nu au putut cunoaște toate posibilitățile de utilizare a tehnicii noi în lumina indicațiilor documentației tehnice.

Felul cum este organizată de către aceeași școală practica pe șantierul supraetajării corpului de clădire al sălilor de cursuri, unde sub îndrumarea maștrilor-instrucitori, ucenicii din anul I execută lucrări de bună calitate, căpătînd în același timp o instrui-

re temeinică, dovedește posibilități reale ale acestui colectiv didactic de a îndruma bine munca practică. De ce atunci este neglijată îndrumarea practicii pe șantiere a ucenicilor din anii II și III?

Cu totul nesatisfăcător se desfășoară practica ucenicilor constructori de la Centrul școlar din Oradea. Intrucît Trustul regional de construcții Crișana, care tutellează centrul școlar, a refuzat să primească ucenicii la practică, școala s-a văzut silită să contracteze direct lucrări de mică importanță, complicîndu-se cu probleme de aprovizionare și procurare de utilaj. În aceste condiții parcurgerea integrală a temelor din programa școlară devine destul de grea. Ucenicii nu sînt familiarizați decît în mică măsură cu viața de șantier, cu mînuirea utilajelor, cu lucrul la înălțime, cu tehnica modernă și adesea nu li se poate asigura frontul de lucru necesar.

Starea de lucruri privind pregătirea ucenicilor constructori de la Oradea trebuie curmată fără întârziere. Exemplul unor școli de construcții frunțașe, cum sînt cele din Timișoara, Cluj și Pitești trebuie utilizat creator în organizarea practicii pe șantier a ucenicilor Centrului școlar de construcții din Oradea, în vederea cît mai bune pregătiri a acestora.

Ing. VICTOR GHERGHISAN
inspector general
în Ministerul Învățământului

Aplicații pe teren ale viitorilor geologi

În cadrul Grupului școlar minier din Baia Mare funcționează și o școală tehnică de geologie, la care se predau ca discipline de specialitate geologia generală, mineralogia, petrografia și paleontologia.

Pe lângă munca din școală — la lecții și în cadrul aplicațiilor practice din laborator — viitorii geologi și-au desfășurat activitatea și pe teren, în bazinul minier Baia Mare, învățînd cum să descopere noi surse de minerale utile. Bunăoară, ei au lucrat pe terenul care merge de-a lungul văii de sub Dealul Florilor — situată în partea de nord a orașului Baia Mare — și în continuare pe traseul de pe versantul vestic al acestui deal. O a doua aplicație pe teren a avut loc în partea de sud-est a muntelui Igniș, în scopul de a se cerceta structura geologică, mineralogică și petro-

grafică a terenului, precum și a culturilor fosilifere aflate aici.

Pentru ca aplicațiile practice să-și atingă scopul cadrele școlii au pus un accent deosebit pe pregătirea lor. Ele au dat elevilor indicații privind minimul de echipament necesar, le-au adus din vreme la cunoștință scopul muncii pe care o vor efectua, le-au înfățișat aspectul geologic al regiunii. În mod deosebit s-a stăruit asupra metodelor practice de studiere a terenului, precum și asupra mineralelor, rocilor și fosilelor care vor fi întîlnite.

Pe teren elevii au reușit să cunoască în adîncime, prin observații directe, o serie de probleme din domeniul geologiei, ca de pildă natura petrografică a regiunii și tectonica acesteia, acțiunea geologică a atmosferei, acțiunea apei curgătoare. Ei au văzut

Într-un atelier de strungărie

Priceperea, dragostea și entuziasmul în muncă al elevilor școlii de meserii a Grupului școlar al Ministerului Învățământului din Capitală apar evidente chiar de la primul atelier pe ușa căruia pătrundem. E atelierul de strungărie, unde-și fac practica de vară în producție un grup de elevi ai clasei a II-a „E”.

Vreo 20 de strunguri sînt aliniate pe mai multe rînduri. Elevii lucrează atepși, concentrați. În mijlocul atelierului, un om scund, în vîrstă, maestrul Sebastian Talcu, dă un sfat sau adresează o observație cînd unui elev, cînd altuia.

— Practica de vară a elevilor — ne răspunde el la întrebarea pe care i-o punem — este o activitate complexă, care urmărește, printre altele, verificarea și consolidarea tuturor cunoștințelor practice și teoretice primite de elevi în cursul anului școlar. Nouă, maștrilor, ea ne permite să cunoaștem mai bine nivelul pregătirii elevilor, să ne orientăm mai just, în funcție de acest nivel, munca viitoare.

Ne apropiem de una dintre mașinile de frezat ale atelierului. La ea lucrează elevul Ion Barbălată, frunțașul grupei și al clasei — un băiat mărunț, bălan, cu ochi căprui. Urmărește cu privire concentrată o roată dințată în curs de prelucrare. Alături, la aceeași freză, lucrează elevul Badea Băjenaru, de asemenea frunțaș la practică.

— La ce cadran și cu cîte ture lucrați? — întrebă maestrul.

— Lucrăm la cadranul 39, cu 3 ture și 3 găuri.

— Cum ați aflat toate aceste date tehnice?

— Cunoșcînd modulul și numărul de dinți am aflat ușor cadranul și adîncimea dintelui. Efectuînd raportul 40/13×3 am obținut numărul de ture și cadranul la care lucrăm.

Atenția ne-a fost atrasă apoi de un băiat zvelt, tuns perie, cu minciile sulcate pînă la coate, care lucra de zor la un strung demontat. Era elevul Ion Gălan.

— Ce s-a întîmplat, de ce ai demontat strungul?

Elevul ne privește iscoditor, răs-punzînd calm și competent.

— Se uzase excentricul păpușii mobile, nu făcea contactul dintre ghidajul batiului și placa de alunecare. M-am hotărît să-l repar singur. L-am încărcat cu sudură, apoi l-am adus, prin strunjire, la forma inițială și acum îl montez.

— Va merge?

— Cu siguranță.

Ne-am dat seama, din această discuție, că la sfîrșitul celor doi ani de școală elevii cunosc în cele mai mici amănunte strungul, știu să-l repare și să-l minuiască cu pricepere.

★

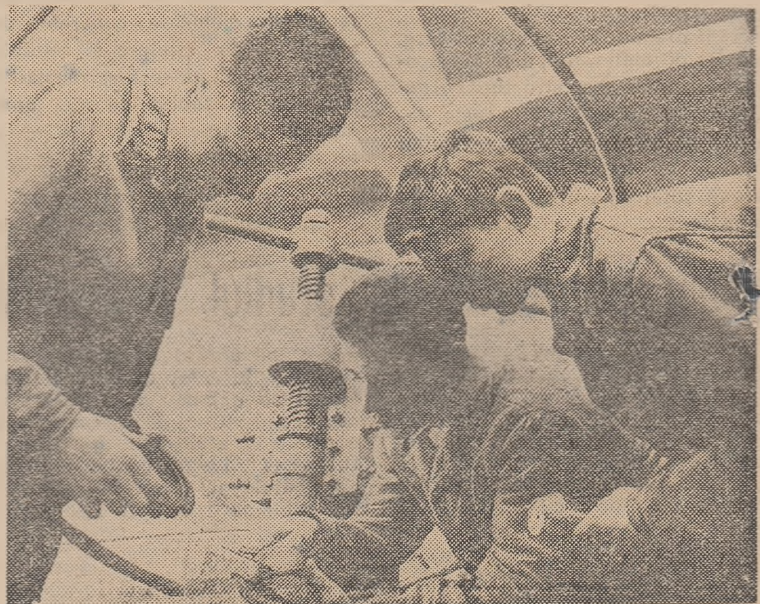
În atelierul de strungărie se află două strunguri „Iosif Ranghej”. La ele lucrează elevii Dumitru Ganea și Ilie Marian. Nu întîmplător li s-au încredințat tocmai lor aceste strunguri, ci pentru un motiv bine întemeiat. Iată-l:

La începutul anului școlar, în atelier se găsea un strung vechi, lăsat de mult în părăsire, „Nu e bun și pace” — aceasta era părerea multora.

Pînă într-o zi cînd Dumitru și Marian s-au apropiat de strung, l-au examinat în amănunțime și în cele din urmă au luat hotărîrea să-l pună la punct. Maistrul a fost de acord. Și iată-i pe cei doi prieteni la treabă. Au trecut la repararea căruciorului și a păpușii mobile, au confecționat o roată dințată (roata conducătoare), au făcut legătura cu sursa de energie. Ca prin minune, strungul a început să prindă viață. Atunci, îndrumați de maestrul, cei doi elevi au pregătit strungul pentru filetat. Au lucrat pe el pînă la sosirea strungurilor „Iosif Ranghej”. Acum, la practica de vară, maestrul i-a trecut, pe merit, de la cel mai vechi strung la cele mai moderne.

Lucrînd la mașini de înaltă precizie viitorii muncitori învață în același timp să minuiască mașini din ce în ce mai moderne, mai perfecționate.

Prof. GH. DIVRICEAN



Lucrările practice îi pasionează întotdeauna pe elevi

școală cu cele practice, studiază pe baza unei tematici întocmite de profesorii de specialitate aspectul geografic al perimetrului minier în care se află situată regiunea, geologia acesteia, determinarea cu ajutorul busolei geologice a elementelor de așezare a straturilor și filoanelor. De asemenea, vor colecta, fasona și eticheta probe de roci, minerale și minereuri, vor stabili natura geologică și petrografică a regiunii, vor lua probe de zăcăminte etc. Toate operațiile și constatările lor vor fi consemnate în caietele de practică.

În felul acesta viitorii tehnicieni geologi vor face un pas înainte în cunoașterea tainelor subsolului, pregătindu-se să-și valorifice mai din plin bogățiile.

Prof. SEVER PAȘCA
Baia-Mare

Un mare pedagog iluminist

Se împlinesc în acest an un sfert de mileniu de la nașterea marelui scriitor, filozof și pedagog iluminist Jean Jacques Rousseau. Se împlinesc totodată două veacuri de cînd, în piețele Parisului, reprezentanții orînduirii feudale au ars pe rug lucrările lui principale — „Contractul social” și „Emil sau despre educație” — căutînd zadarnic să bazeze calea noii orînduirii. Dar filele arse n-au putut opri merul înainte al istoriei și scrierile lui Rousseau, alături de scrierile celorlalți ideologi ai „stării a treia”, au mobilizat și ele masele să ia cu asalt zidurile Bastiliei, simbol al încetușării poporului de către absolutismul regal, de către nobilime și cler.

Născut la Geneva la 28 iunie 1712 în familia modestă a unui ceasornicar, Rousseau cunoaște din fragedă vîrstă viața grea a oamenilor lipsiți de drepturi.

Epoca în care a trăit Rousseau a fost o epocă de puternice contradicții economice și sociale, contradicții care s-au oglindit în viața și opera sa. Dușman neîmpăcat al orînduirii feudale, a cărei nedreptate a demascat-o cu toată vehemența, el a fost nevoit să ducă o viață plină de privațiuni de tot felul, pribegind prin Elveția, Franța și Anglia. Cu toate greutățile unei vieți pline de nesiguranță zile de mîine, Rousseau, consecvent crezului său social-politic, n-a acceptat nici ajutorul oferit de regele Franței și nici cel oferit de curtea engleză, ținîndu-se „întotdeauna departe de orice compromis, fie și aparent, cu autoritățile existente” — după cum arăta K. Marx.

În lucrarea sa „Discurs asupra originii și fundamentelor inegalității dintre oameni” (1754), Rousseau arată că inegalitatea dintre oameni s-a dezvoltat o dată cu proprietatea particulară. El nu combate proprietatea în genere, ci numai inegalitatea de avere, considerînd în mod utopic că mica proprietate bazată pe muncă va asigura o orînduire socială dreaptă. De aceea el opune societății timpului său, coruptă și nedreaptă, o presupusă „stare naturală” în care oamenii, egali și liberi, consimt să renunțe la o parte din drepturile lor naturale pentru a construi statul menit să le apere proprietatea obținută prin muncă și libertate. „Omul s-a născut liber, dar pretutindeni e în lanțuri”. Rousseau consideră că poporul este îndreptățit să denunțe „contractul” care-i uzurpă drepturile, îndemnîndu-i pe oameni la revoltă împotriva uzurpatorilor și chemîndu-i să organizeze o societate nouă, capabilă să le apere drepturile.

Ghid științific pentru munca instructiv-educativă *)

Orientarea spre cunoașterea problemelor de psihologie (infantilă și pedagogică) a pedagogului teoretician și practician este necesitățile de însuși obiectul preocupărilor acestuia: educația copilului în diferitele lui faze de evoluție și dezvoltare. Acestei necesități obiective îi răspunde și alegerea de studii de psihologie pedagogică a prof. univ. V. Pavelcu de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, apărută în acest an în E.S.D.P.

Lucrarea cuprinde o serie de studii apărute în diferite publicații de specialitate. Adunarea lor într-un volum este o lucrare utilă nu numai pentru că astfel autorul a putut să le revadă și deci să le îmbunătățească, ci și pentru că unele, apărute în reviste de specialitate cu tiraj redus (ca de exemplu „Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași) nu au putut fi cunoscute de marea masă a cadrelor didactice și a studenților.

Culegerea începe cu studiul „Perspective deschise de învățătura lui I. P. Pavlov psihologiei pedagogice”, studiu care, deși are mai degrabă caracterul unei schițe, reușește totuși să stabilească jaloarele legității pe un teren care pînă nu de mult era bîntuît fie de pedologie „savant” și storil fie de empirie

idealist în concepția sa filozofică și social-politică, Rousseau vedea realizarea societății noi prin educație. Această educație, însă, trebuie să fie radical deosebită de educația și instrucția feudală dogmatică și scolastică în conținut, inumană în metode și care, ca și societatea pe care o servea, vicia și corupea natura umană.

Lucrările pedagogice ale lui Rousseau — „Emil sau despre educație” (1762) și „Considerațiuni asupra guvernămîntului Poloniei” (1772), au avut un imens răsunet. Lovind în eșafodajul școlii medievale, ele propuneau în același timp un nou sistem de educație, bazat pe „natură și libertate”. Cerința lui de a se vedea în copil — copilul și de a-l respecta a fost ceva cu totul nou și deosebit. „Natura vrea ca copiii să fie copii înainte de a fi oameni... Iubiți copilăria, ocrotiți-i jocurile, dragăstoasele ei porniri... De ce vreți să umpleți de amărăciune și durere anii aceștia, cei dinții, care se scurg atît de repede și care nu se mai întorc nici pentru ei, cum nu se mai întorc nici pentru voi?” — iată cum se adresa marelui pedagog societății timpului său. Au trebuit să treacă însă aproape două secole pînă ce dezideratul lui Rousseau s-a devinut realitate — în societatea socialistă — pentru toți copiii poporului.

Lui Rousseau îi revine meritul de a fi descoperit — bazuindu-se pe studii evoluției psihice a omului — copilăria ca stadiu specific de dezvoltare a acestuia, de a fi elaborat teoria educației pe vîrste, arătînd și metodele ei. Desigur, în funcție de gradul dezvoltării științei din vremea lui, ca și de limitele propriei sale gândiri, el nu a reușit să prezinte just legile acestei evoluții, dar în numeroase probleme s-a situat pe poziții înaintate.

Rousseau a acordat un loc deosebit educației prin muncă. El arată că orice societate omenească bine întocmită trebuie să se bazeze pe muncă: „Cel care mîncă, trîndăvind, ceea ce n-a cîștigat el însuși, fură... A munci este deci o datorie neapărat trebuincioasă omului social”. Iată de ce Rousseau îl pune pe Emil în situația de a cunoaște diferite forme ale muncii agricole, fierăria, lemnăria și alte meserii și cere, totodată, ca pregătirea pentru muncă să se facă cît mai temeinic: „Plimbîndu-l dintr-un atelier într-altul, spune Rousseau, referindu-se la elev — nu-l lăsa niciodată să se uite la lucru fără să pună și el mîna la treabă, nici să iasă fără să știe perfect te-

meiul a tot ce se face acolo sau cel puțin a tot ceea ce a observat”. Cît de mult prețuia Rousseau activitatea practică în dobîndirea cunoștințelor reiese și din recomandarea lui că „o oră de muncă îl va învăța (pe elev) mai mult decît ar reține dintr-o zi întreagă de explicații”.

După Rousseau munca nu este numai un mijloc, dar și un scop al educației, o îndatorire permanentă a omului liber. Muncind și ducînd viața unui om care muncește, Emil va învăța să respecte și să prețuiască munca altora și-și va da seama de importanța ei pentru viața socială, va înlătura prejudecățile medievale care propagau disprețul pentru muncă.

O dată cu dezvoltarea fizică și intelectuală a omului Rousseau acordă o deosebită importanță educației morale, pe care o consideră drept încoronarea întregii activități educative. Copilul, spune el, trebuie să devină prin educație un adevărat om, care nu numai să iubească oamenii, să-și iubească patria, să iubească libertatea, dar să fie în același timp un luptător dirz și energic împotriva oricărei asuprii și impietăți.

Punînd numeroase probleme de educație, dînd, în parte, soluții pentru rezolvarea lor, Rousseau a deschis un cîmp vast de cercetări în acest domeniu. Opera lui pedagogică, străbătută de o dragoste fierbinte pentru copil și pentru tot ce e omeneș în om, și-a găsit un puternic ecou în activitatea unor pedagogi progresiști ca Pestalozzi, Fröbel, Diesterweg, în activitatea pedagogică a lui L. Tolstoi și R. Tagore. Ea trăiește și astăzi în conștiința fiecărui dascăl căruia îi este dragă cauza educației tineretului.

Lector univ. IOSIF ANTOHI

O excursie a profesorilor

Societatea de Științe Naturale și Geografie a organizat între 5-10 iulie a.c. o excursie de informare științifică, cu motonava „Transilvania” pe itinerariul Constanța — Ialța — Soci — Bătuți.

La această excursie au participat 360 de geografi, geologi și naturaliști din învățămîntul de toate gradele și din institutele de cercetări, majoritatea membri activi ai Societății, care lucrează în secțiile și filialele acesteia, corespondenți voluntari raionali ai revistei „NATURA”, lucrători ai unor secții de învățămînt regional și raionale și ai altor instituții cu care colaborează S.S.N.G.

Excursia a contribuit la lărgirea orizontului geografic al participanților, la mai buna cunoaștere a diferitelor aspecte geografice, geologice și biologice ale părții meridionale europene a Uniunii Sovietice și mai ales ale regiunii caucaziene a acesteia, care prezintă numeroase și interesante particularități din aceste puncte de vedere, ca și la cunoașterea multor probleme de hidrologie, hidrogeologie, hidrobiologie.

Asupra problemelor de mai sus au ținut în timpul excursiei expunerii și au condus discuții oamenii de știință în domeniul specialităților respective, profesori și conferențieri universitari.

Pentru îmbunătățirea muncii în școlile speciale

De curînd a avut loc la București un curs de perfecționare a cadrelor didactice din școlile speciale pentru deficienți din întreaga țară, organizat de Institutul de perfecționare a cadrelor didactice în colaborare cu serviciile de specialitate din Ministerul Învățămîntului și din Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale.

Cursul — la care au participat peste 600 de cadre didactice din învățămîntul special de toate gradele — s-a desfășurat la un nivel științific ridicat. Prelegerile principale au fost expuse de cadre universitare pedagogice și medicale din țara noastră, precum și de specialiști de la Institutul de defectologie al Academiei de Științe pedagogice din R.S.F.S.R. Prin conținutul lecțiilor și seminariilor ținute în cadrul său cursul a contribuit la ridicarea nivelului profesional al cadrelor didactice din învățămîntul special, constituind și un bun prilej pentru realizarea schimbului de experiență între defectologii din întreaga țară.

În continuarea cursului a avut loc o consfătuire inițiată de Institutul de Științe pedagogice, la care s-au dezbătut principalele probleme ale îmbunătățirii și dezvoltării sistemului actual de instruire, educare și pregătire profesională a deficienților, precum și probleme privind asistența socială și medicală a acestora. La consfătuire au fost prezenți, în afara cadrelor didactice, numeroși specialiști din rețeaua sanitară și de asistență socială.

Lucrările consfătuirii au fost deschise de către prof. dr. Al. Roșca, director general în Ministerul Învățămîntului, care a subliniat necesitatea de a se ridica nivelul învățămîntului special în vederea asigurării unei mai bune pregătiri a copiilor deficienți pentru viață, pentru participarea la activitatea productivă.

Cu deosebit interes au ascultat participanții la consfătuire comunicările făcute în ședința plenară de oaspeții sovietici, care au vorbit despre stadiul actual de dezvoltare și despre perspectivele învățămîntului special în Uniunea Sovietică. Astfel, M. I. Zemțova, șeful secției tiflopedagogice din Institutul de defectologie al Academiei de Științe pedagogice a R.S.F.S.R., s-a referit la problemele instruirii, educării și pregătirii profesionale a nevăzătorilor și slabvăzătorilor, S. I. Zikov, șeful secției surdopedagogice din același institut, a vorbit despre problemele instruirii, educării și pregătirii profesionale a surzilor și hipoacuzicilor, subliniind în special succesele obținute în Uniunea Sovietică în ceea ce privește formarea vorbirii ca mijloc de comunicare la copiii cu deficiențe de auz, iar N. A. Nikașina, cercetător principal în probleme de logopedie, despre importanța muncii de corectare a deficiențelor de vorbire pentru prevenirea insuccesului la învățătura la elevii școlilor de masă ce prezintă asemenea deficiențe.

În continuare lucrările consfătuirii s-au desfășurat pe secții — surdopedagogie, tiflopedagogie, oligofrenopedagogie, logopedie. Au fost prezentate referate în care s-a analizat stadiul actual de dezvoltare a învățămîntului special din țara noastră, trecîndu-se în revistă realizările obținute. S-a arătat astfel că în anii regimului democrat-popular, ca urmare a atenției deosebite pe care o acordă partidul și guvernul dezvoltării învățămîntului de toate gradele, s-a dezvoltat și rețeaua de școli speciale, asigurîndu-se cuprinderea în procesul de învățămînt a principalelor categorii de copii cu deficiențe. Au fost elaborate planuri și programe speciale de învățămînt, s-au editat manuale, au fost elaborate și multiplicare materiale didactice. Școlile speciale au fost înzestrate cu aparatură tiflotehnică, acustică, de educație fizică medicală. În vederea pregătirii cadrelor necesare școlilor speciale s-a înființat o secție de defec-

Bolyai” din Cluj. În același timp s-a intensificat munca de cercetare în acest domeniu, creîndu-se sectorul „Școli speciale” la Institutul de Științe pedagogice.

Referatele prezentate la consfătuire, precum și discuțiile purtate au scos în evidență necesitatea de a se îmbunătăți conținutul învățămîntului special, astfel încît acesta să se ridice la un nivel corespunzător cerințelor etapei actuale de dezvoltare a învățămîntului din țara noastră. S-a propus ca în acest scop să se elaboreze, pentru toate categoriile de școli speciale, noi planuri și programe de învățămînt, care să asigure în limitele deficienței, mai ales la copiii cu posibilități intelectuale normale, o apropiere cît mai mare de nivelul învățămîntului în școlile de 8 ani. După cum s-a arătat la consfătuire, este necesară realizarea unității metodico-științifice în ceea ce privește munca cu deficienții în toate școlile speciale de cultură generală și profesională, indiferent dacă aparțin din punct de vedere administrativ-organizatoric Ministerului Învățămîntului sau Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale. De asemenea, este necesară asigurarea continuității măsurilor instructiv-educative și curativo-medicele, începînd cu vîrsta preșcolară și pînă la încadrarea în producție. În vederea realizării unui prim pas în această direcție s-a propus organizarea unor comisii formate din reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale și Institutului de Științe pedagogice, care să îndrumaze munca de elaborare a noilor planuri și programe de învățămînt pentru toate tipurile de școli speciale.

Pentru îmbunătățirea sistemului de depistare, diagnosticare și repartizare a copiilor deficienți în instituții speciale, ca și pentru asigurarea în mai mare măsură a omogenității efectivului de elevi în școlile speciale, în raport cu tipul și gravitatea deficienței, precum și în raport cu vîrsta, s-a propus reorganizarea comisiilor de diagnostic și triere de pe lîngă centrele de neuro-psihiatrie infantilă și întocmirea unui regulament al muncii de depistare și repartizare a copiilor deficienți în școlile speciale. A fost combătută cu tărie atitudinea greșită ce se mai manifestă la unele cadre didactice care recomandă pentru înscriere în școlile speciale anumii elevi cu posibilități normale de dezvoltare, dar care au rămas în urmă la învățătura datorită anumitor cauze ce pot fi înlăturate chiar în condițiile școlii de masă.

În vederea repartizării proporționale pe întreg teritoriul țării a rețelei de școli speciale s-a propus ca noile școli care urmează să se înființeze pentru hipoacuzici, slabvăzători, inapoiți mintal, ca și noile tipuri de școli pentru copiii cu tulburări grave de vorbire, pentru cei cu manifestări de astenie nervoasă etc. să fie situate mai ales în regiunile unde în prezent numărul școlilor de acest fel este mai mic.

S-au făcut de asemenea propuneri privind specializarea învățătorilor și profesorilor din școli pentru copiii cu tulburări intensificarea muncii de cercetare științifică prin mobilizarea la această muncă a unui număr mai mare de cadre și colective care lucrează direct în școli etc.

Prin tematica și prin concluziile sale, consfătuirea pe țară a defectologilor a contribuit la orientarea acestora spre rezolvarea celor mai importante sarcini care se pun în prezent în fața celor ce se ocupă de instruirea și educarea copiilor deficienți.

A. CARAIMAN
inspector în M. I.

GH. RADU
șeful sectorului școli speciale
din Institutul de Științe

La gurile Dunării

Tulcea. Un suierat ca un vuiet profund pornit din adâncurile vasului. Plecarea! Citeva comenzi și vaporul se desprinde de ponton cu mișcări line, alunecând spre mijlocul fluviului. Trei sute de mâini flutură spre port.

Pionierii care s-au imbarcat aici cu destinația Sulina au în Tulcea prieteni, cunoștințe? Cunoștințe nu, dar prieteni — pretutindeni. Pe oriunde trec li se zîmbește, li se fac semne prietenești, la care răspund cu entuziasmul lor copilăresc. Evenimentul plecării este serbat cu un cîntec pionieresc care inundă spontan întregul vapor. După o călătorie îndelungată cu trenuri pornite de pe meleagurile Olteniei și ale Moldovei, ținta mult dorită s-a apropiat. Ultima escală va fi la mare. „Ah, de-am ajunge o dată!” Nerăbdarea copiilor e proverbială, ca și curiozitatea lor.

Dar pînă la mare călătoria pe brațul Sulina ridică încă numeroase probleme. Cum sînt prinse geamandurile? Pe Dunăre vasele se salută între ele? De ce? Ce sat este acesta? În Deltă oamenii merg numai cu lotcile? Aceea este o mașină de recolectat stuf? Noi am învățat despre stuf. De aici îl transportă la combinatul de la Brăila? De ce pe apă distanțele se măsoară în mile?

Cînd totul a fost cercetat de-a fir a păr, cînd uriașul sac cu întrebări a început să se golească

că și cînd oboseala — unii au plecat din zori de-acasă — începe să-și facă loc, se nasc poveștile, cîntecele, ghicitorile.

Încet, încet — nici nu simți cînd trece timpul — Sulina vine pe neașteptate, ca o surpriză. Toți se îngămădesc s-o vadă. Portul e plin de copii localnici. Anul acesta, pentru prima dată a luat ființă aici o tabără pionierească, așa încît sosirea oaspeților este evenimentul zilei. Urmează debarcarea, o scurtă călătorie pe uscat și... iată tabăra. O împrejurare imensă, cu numeroase cabane și pavilioane. Deocamdată aici e un întreg șantier. Alături de clădirile în care va locui prima serie, sînt altele

unde se lucrează de zor, căci numărul celor ce vor veni aici să se joace cu valurile va fi din ce în ce mai mare.

Luați cu atîtea treburi, administratorii taberei au cam uitat de sosirea copiilor. Așa că, abia acum, în ultimul moment, aleargă îngrijorați să rezolve o sumă întreagă de probleme la care nu s-au gîndit. În sfîrșit, cu cîteva încercări care dovedesc încă o dată că nu e bine să lași totul pentru ultima zi, copii iau masa și se instalează în dormitoare.

S-a făcut tirziu. Peste cabanele adormite a coborît liniștea.

Copiii dorm și visează marea și plaja și soarele cu care se vor întîlni chiar miine.



Elevii petrec zile însorite în taberele de pe litoral

Prietenie

Acum o săptămînă, aici, la tabăra „Libertatea”, se făceau ultimele pregătiri pentru întîmpinarea micilor oaspeți de peste hotare. Zilnic telefoane peste telefoane.

— Alo! Bucureștiul? Credem că am pregătit tot ce ne trebuie. Drapele? Da, Pentru fiecare țară în parte. Ne-ar trebui un album mare, frumos, în care să adunăm imagini ale vieții din tabără, amintiri ale prieteniei internaționale dintre copii. Da... știm precis cînd sosesc copiii. Este bine că pionierii din țara noastră vor sosi mai de vreme. Trebuie să se familiarizeze cu tabăra, să se simtă gazde.

Azi, tabăra răsună de cîntece într-un întreg mozaic de limbi: rusă, germană, bulgară, cehă, slovacă, poloneză, maghiară. După o scurtă excursie prin București, oaspeții pionierilor noștri s-au oprit, în sfîrșit la Costinești. De cîteva zile erau așteptați cu nerăbdare de copii, care au depus toate eforturile pentru a dovedi însușirile unor gazde cît se poate de ospitaliere.

Prieteniile s-au legat repede. Limbile deosebite nu sînt o piedică și de multe ori nici nu mai este, nevoie

de serviciile translatorilor. Fiecare copil a și învățat cîteva cuvinte din limba ceilalți, iar unde nu mai ajung vorbele reușesc să ajungă sentimentele prietenești, felul de a fi și de a se juca al copiilor care este același și aici ca și în țara lui Vania, a lui Hans sau a lui Pencio.

Folosesc prilejul pentru a afla cît mai multe unii despre ceilalți.

În umbra înserării sau pe plaja însorită se deapănă povești despre străvechea Moscova, despre giganticele hidrocentrale de pe Volga sau despre minunile Expoziției Unionale. Aici își dau întîlnire amintiri de pe Lacul Balaton sau din înmiresmata vale a Marișei, de pe meleagurile poloneze și cehoslovace. Cîte nu au să-și spună copiii despre felul cum învață și se joacă în țările lor! Adesea în povestirile lor se aud și exclamații de bucurie pentru vacanța pe care o petrec împreună. În orice limbă, înțelesul este același „Ce bine! Minunat! Ce frumos!”

Intr-adevăr, e bine. Frumoză sînt cîntecele și dansurile pe care le învață unii de la alții. Frumoasă, minunată e prietenia care a reușit să-i lege din primele ceasuri.

Cînd plouă

La mare se vine pentru mare și pentru soare. Dar soarele e capricios, are nenumărate îndatoriri, nu poate să țină tot timpul seama de dorințele copiilor din tabere. Și, citeodată, e înourat, ba chiar și plouă.

„Trebuie să fie trist într-o tabără la mare cînd plouă!” vă spuneți, probabil.

Da de unde? De loc!

Am fost într-o zi înnorată la tabăra „2 Mai”. Tabăra aceasta se află într-un sat situat la extremitatea sudică a litoralului, dincolo de Mangalia. Aici i-am întîlnit pe pionierii din Dobrogea. Cînd plouă se stă, de obicei în casă. Și copiii de la „2 Mai” stăteau acasă. Dar departe de a vedea vreo urmă de tristețe, n-am auzit aici decît explozii de risete. Am deschis ușa

— Ce faceți aici, copii?

— Spunem ghicitori.

A trebuit să ghicim și noi ce este „Bulgăraș de aur pe piele de taur” sau „Ce-i în lună și nu-i în soare / Ce-i în tren și nu-i în vapor”.

În altă cameră, o fetiță cîntă cu o voce caldă, melodioasă, „Marea mea, neagră ești tu”. E Tudorița Mihai, un drăcușor de fată din Tulcea, care are talent cu carul și, după cum se pare, nu e de loc unilaterală, pentru că, după ce epuizează repertoriul de cîntece, trece la balet, rezervîndu-și la ultimul număr desenele din caietul de schițe.

La băieți — ciudat! — este liniște. Ne mirăm întrucît se știe că băieții... Ce-or fi făcînd înăuntru? A! Ne-am dumirit! Citește! Parcă ar fi sala de lectură a unei biblioteci. „Tînăra

Gardă”, „Frații Jderi”, „La cițiva pași de graniță”, „Așa s-a călît ojelul”, „20.000 de leghe sub mări” și alte titluri care alcătuiesc preferințele acestei vîrste au reușit să obțină de la băieți liniștea care, de obicei, le dă atîta bătaie de cap instructorilor. O pasionantă partidă de șah între reprezentanții Medgidiei și cei ai Tulcei i-a grupat pe cei cițiva care nu au chef să citească. Așa că... la băieți e liniște deplină.

Să mergem mai departe. Sau nu, mai bine să-i lăsăm pe copii și să stăm de vorbă cu cițiva instructori pentru că, la urma urmei, felul cum își petrec timpul copiii este un rezultat al grijii lor. Și aceasta este intrutotul remarcabilă.

S-ar părea că totul pornește din inițiativa copiilor. În preajma lor se află însă întotdeauna un tînăr instructor sau un profesor. El este acela care în chipul cel mai firesc le spune „Hai să organizăm un joc” sau „Ce-ar fi să inițiam un cîntec” sau „Cine știe cea mai frumoasă ghicitoare”. Și dacă zilele petrecute în tabără vor rămîne adînc întipărite în mintea copiilor, dacă ele vor sădi în inimile lor noi sentimente și învățăminte nu trebuie să uităm că acesta este, în mare parte, meritul instructorilor și al profesorilor.

Ei se află în mijlocul elevilor, știu să recomande jocul cel mai atractiv, cîntecul cel mai drag, cartea cea mai potrivită preferințelor fiecăruia. Așa se explică de ce și în zilele înnorate chipurile copiilor rămîn senine și vesele.

O zi de tabără

Dimineață la tabăra de la Năvodari trompetele pionierești fac să răsună în aerul răcoros și proaspăt al zorilor sunetele vesele și melodioase care poruncesc: „Desteptarea!” De sub plezurile moi țînesc zeci de puștani cu chipurile înnegrite de soare, aruncînd în goană pijamale miniaturale. Liniștea dimineții e sfîrșită în tîndări de risetele, glumele, vocile a sute de copii. Numai Costel, „Costel-încet-încet” cum îi spun colegii, doarme mai departe.

— Hei! Desteptarea!

— Numai puțin, se roagă Costel cu ochii închiși.

— Încet, încet! — ridă colegii în hohote, împăturindu-și așternutul.

Cum însă instructorul de detașament nu se împacă de loc cu lenevia, nici chiar la odihnă, Costel-încet-încet trebuie să se resemneze și să se pună bosumflat pe picioare. Dar numai decît, în ritmul grăbit al gimnasticii de înviorare, își uită toate nezarurile. Curînd se îndreaptă, împreună cu întreg detașamentul, spre careul de dimineață. Cereemonialul înălțării drapelului este unul din cele mai solemne, mai iubite și mai frumoase momente ale vieții din tabără.

Primul punct din program este, bineînțeles, marea și plaja.

Cum își petrec copiii timpul pe plajă?

Am putea face o întreagă listă.

Întîi și întîi, la plajă se face, bineînțeles, plajă. Da, dar nu oricum. Aici există un medic care trebuie ascultat cu sfîntenie și care spune de fiecare dată cît timp e bun soarele și cum să-i furi razele fără să te frigi cu ele.

Ei, și după plajă, despre ce să vorbim mai întîi? Despre joacă și valuri, despre cei care învață să înoate, despre jocurile cu mingea, despre castelele de nisip, întrecerile la sărituri sau

la alergări? Mai bine să vorbim despre Măria sa Voioșia care se lăfăiește aici ca în propria sa împărăție și care ride țara soare, din briza răcoroasă a mării, din stropii de apă, din chipurile bronzate și dinții sclipitori ai copiilor.

Pentru că după atîta zbrungălață și se face foame, cam pe la ora zece vin coșurile cu gustări. Infulecate aici, pe malul mării, sînt nespuse de bune.

Apoi odihna, masa de prînz, și apoi iar odihnă.

După-amiaza nu se face plajă, dar programul este astfel alcătuit încît nu te poți plictisi. Copiii veniți din toate colturile țării se întrec în a-și arăta măiestria la recitări, cîntec și dansuri, văd filme sau spectacole de teatru, citesc cărți, participă la excursii.

O clipă! Cu excursiile este o complicație. Sigur, figurează în program, căci sînt atît de multe de văzut pe litoral! Dar copiii care au venit în tabără la Năvodari nu prea au avut prilejul să le vadă. Nici giganticele și fastuoasele blocuri de la Mamaia, nici vilele de la Eforie, nici acvariumul sau mozaicul sau Muzeul arheologic cu splendidele lui piese de la Constanța, nici nimic. Dacă vrei să afli de ce, conducătorii taberei îți prezintă tot felul de motive: „e greu... mijloace de transport... complicații... probleme...” Se prea poate. Dar nu-i păcat să vină copiii la mare și să nu vadă ce comori de frumusețe s-au ridicat în ultimii ani pe tîrmul ei? Cu mai mult interes și bunăvoință se pot găsi și soluții.

Nu putem încheia aceste cîteva cuvinte despre tabăra de la Năvodari fără să spunem ceva despre condițiile de odihnă ce li s-au creat copiilor aici. Vom da numai cîteva cifre, care sînt impresionante prin ele însele. Tabăra se întinde pe o suprafață de aproximativ 300 de hectare. Pe cuprinsul ei sînt peste

100 de clădiri, un adevărat orașel. La dispoziția copiilor se află un club cu peste 1.000 de locuri, o bibliotecă cu mai mult de 10.000 de volume și un teatru de vară. Trebuie să mai acūgăm poșta, centrala telefonică, stația de radioamplificare (la care, din păcate, se aude prea multă muzică de jazz și prea puține cîntece pionierești).

Sînt numai cîteva amănunte care atestă grija ce se poartă copiilor veniți aci la odihnă.



Moment solemn. În tabără se ridică drapelul